

Na osnovu člana IV. Ustava Bosne i Hercegovine, Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine na sjednici Predstavničkog doma, održanoj 7. augusta 2003.godine i sjednici Doma naroda, održanoj 2. septembra 2003. godine donijela je

ZAKON

O KOMUNIKACIJAMA

I - UVOD I OPĆE ODREDBE

Član 1.

Predmet Zakona

1. Ovim zakonom regulira se oblast komunikacija u Bosni i Hercegovini te uspostavljanje i rad Regulatorne agencije za komunikacije Bosne i Hercegovine u skladu sa Ustavom Bosne i Hercegovine, koji predviđa uspostavljanje i funkcioniranje zajedničkih i međunarodnih komunikacionih sredstava.
2. Komunikacije uključuju telekomunikacije, radio, emitiranje (uključujući kablovsku televiziju), i usluge i sredstva koja su s tim u vezi.
3. Ovaj zakon ne odnosi se na telekomunikacionu opremu instaliranu i u upotrebi isključivo za potrebe javne sigurnosti i odbrane i Regulatorne agencije za komunikacije. Međutim, frekvencije koje ta oprema koristi dogovaraju se s Regulatornom agencijom za komunikacije.

Član 2.

Definicije

1. Osim u slučaju navedenom u stavu 2. ovog člana, svi izrazi koji se koriste u ovom zakonu imaju značenje koje im se daje u Općem okvirnom sporazumu za mir u BiH, pravilima i preporukama Međunarodne unije za telekomunikacije, odnosno preporukama Konferencije evropskih uprava pošta i telekomunikacija, prema datom trenutku.
2. U smislu ovog zakona i uređivanja sektora komunikacija:
 - a) Pristup označava stavljanje na raspolaganje uređaja i/ili usluga drugom preduzeću pod utvrđenim uslovima, zasnovanim na isključivim, odnosno neisključivim pravima, u svrhu pružanja telekomunikacionih usluga;
 - b) Agencija označava Regulatornu agenciju za komunikacije Bosne i Hercegovine;
 - c) Emiter označava pravno ili fizičko lice koje se bavi emitiranjem;
 - d) Emitiranje označava svako odašiljanje znakova, signala, teksta, slike, zvuka ili podataka od jedne do više tačaka putem žice, optičkih kablova, radijskim ili bilo kojim drugim elektromagnetnim putem, namijenjenih za opći prijem od strane javnosti putem prijemnika koji su podešeni za tu svrhu;
 - e) Zajedničko sredstvo označava sistem koji obuhvata bilo koji od sljedećih elemenata: pitanja vezana za radiofrekvencijski spektar i njegovo upravljanje; izdavanje dozvola svim emiterima; izdavanje dozvola svim operaterima telekomunikacija koji pružaju međunarodnu uslugu ili bilo koju uslugu od značaja za ukupno stanovništvo Bosne i Hercegovine; utvrđivanje i održavanje sistema naknada za izdavanje dozvola kako za emitiranje tako i za telekomunikacije; utvrđivanje tehničkih standarda i standarda koji se odnose na kvalitet; plan numeracije; informacije potrebne za izradu ili održavanje imenika kao i bilo koja specifikacija, standard ili pravilo potrebno za osiguranje međusobne funkcionalnosti, odnosno međupovezivanja javnih telekomunikacionih mreža te kompatibilnosti terminalne opreme s javnim telekomunikacionim mrežama;

- f) Vijeće Agencije označava Vijeće Regulatorne agencije za komunikacije;
- g) Vijeće ministara označava Vijeće ministara Bosne i Hercegovine;
- h) Baza podataka za imenik označava, u vezi s javnom telekomunikacionom mrežom, spisak koji sadrži imena, adrese i telefonske brojeve lica, koja se putem te usluge mogu kontaktirati;
- i) Baza podataka za frekvencije označava evidenciju frekvencija dodijeljenih na cijeloj teritoriji Bosne i Hercegovine;
- j) Međupovezivanje označava fizičko i logičko povezivanje javnih telekomunikacionih mreža korišteno od strane jednog ili različitih preduzeća, s ciljem omogućavanja korisnicima jednog preduzeća da komuniciraju s korisnicima istog ili nekog drugog preduzeća, ili pristupaju uslugama koje pruža drugo preduzeće. Usluge mogu pružati uključene strane ili druge strane, koje imaju pristup mreži. Međupovezivanje je specifična vrsta pristupa koja se primjenjuje između javnih mrežnih operatora;
- k) Međunarodna telekomunikaciona usluga označava telekomunikacionu uslugu koja se pruža između Bosne i Hercegovine i bilo koje druge zemlje;
- l) Ministarstvo označava ministarstvo koje je, prema Zakonu o Vijeću ministara, nadležno za odgovarajuće aspekte komunikacija, koji su u nadležnosti Bosne i Hercegovine;
- m) Priključna tačka mreže označava sve fizičke priključke, s njihovim priključnim tehničkim specifikacijama, a koji predstavljaju dio te javne telekomunikacione mreže i neophodni su za pristup i efikasnu komunikaciju putem te javne telekomunikacione mreže;
- n) Mobilna telekomunikaciona usluga označava uslugu čije se pružanje sastoji, u potpunosti ili djelimično, od uspostavljanja radiokomunikacija za mobilnog korisnika, i pri čemu se koriste, djelimično ili u potpunosti, mobilni sistemi;
- o) Javna telekomunikaciona mreža označava telekomunikacionu mrežu koja se u potpunosti ili uglavnom koristi za pružanje telekomunikacionih usluga;
- p) Radiokomunikacija označava svaki vid komunikacije putem radiotalasa;
- lj) Telekomunikaciona mreža označava prijenosne sisteme i u slučajevima na koje se to odnosi, opremu za komutiranje i usmjeravanje poziva, te druga sredstva koja omogućavaju prijenos signala putem žice, optičkih kablova, radijskim ili bilo kojim drugim elektromagnetnim putem, uključujući ali se ne ograničavajući na satelitske mreže kao i fiksne i mobilne zemaljske mreže;
- r) Operateri telekomunikacija označavaju javna ili privatna tijela, kao i podružnice pod njihovom kontrolom, kojima je dodijeljena dozvola za uspostavljanje javne telekomunikacione mreže, odnosno pružanje telekomunikacionih usluga;
- s) Telekomunikacione usluge označavaju usluge koje se obično pružaju uz naknadu, a koje se sastoje u cjelini ili uglavnom u prenošenju signala na telekomunikacionim mrežama, uključujući, ali ne ograničavajući se na fiksnu i mobilnu mrežu kao i mrežu za prijenos podataka;
- t) Korisnik označava fizičko ili pravno lice koje koristi ili zahtijeva telekomunikacionu uslugu.

Član 3.

Nadležnosti institucija Bosne i Hercegovine u oblasti komunikacija

1. U cilju provođenja ustavnih odredbi u oblasti komunikacija, Vijeće ministara je nadležno za kreiranje politike, a Agencija je nadležna za reguliranje oblasti komunikacija.

2. Vijeće ministara nadležno je za:
 - a) izradu i usvajanje politike u skladu s postojećim zakonima; i
 - b) određivanje zastupanja Bosne i Hercegovine na međunarodnim forumima u oblasti komunikacija.
3. Agencija je nadležna za:
 - a) reguliranje emitterskih i javnih telekomunikacionih mreža i usluga, uključujući izdavanje dozvola, utvrđivanje cijena, međupovezivanje i definiranje osnovnih uslova za osiguravanje zajedničkih i međunarodnih komunikacionih sredstava; i
 - b) planiranje, koordiniranje, namjenu i dodjelu radiofrekvencijskog spektra.
4. Vijeće ministara i Agencija, u skladu s pojedinačnim nadležnostima definiranim ovim zakonom, preduzimaju sve razumne mjere za ostvarenje sljedećih ciljeva:
 - a) promoviranje pravične konkurencije u cilju ostvarenja maksimalne dobiti za korisnike u smislu izbora, cijene i kvaliteta;
 - b) da ne postoji ugrožavanje ili ograničenje konkurencije u sektoru komunikacija u skladu sa sektorskim politikama Vijeća ministara;
 - c) podsticanje efikasnog investiranja u infrastrukturu i promoviranje inovacija;
 - d) zaštita autorskih prava i drugih prava na intelektualnu svojinu, kao i ličnih podataka i privatnosti;
 - e) osiguranje efikasnog korištenja i efikasnog upravljanja resursima radiofrekvencija i brojeva u skladu s propisima iz oblasti radiokomunikacija i drugim preporukama Međunarodne unije za telekomunikacije, i s drugim međunarodnim sporazumima čiji je potpisnik Bosna i Hercegovina.

Član 4.

Regulatorni principi emitiranja i telekomunikacija

1. Regulatorni principi emitiranja obuhvataju:
 - a) zaštitu slobode izražavanja i raznolikosti mišljenja poštujući općeprihvaćene standarde ponašanja, nediskriminacije, pravičnosti, tačnosti i nepristrasnosti;
 - b) razvoj profesionalnih i održivih komercijalnih i javnih emitera u namjeri da se uspostavi odgovarajuća ravnoteža između njih;
 - c) odvojenost emitera od političke kontrole i manipulacije, u cilju jačanja demokratskih principa i uspostavljanja tržišne ekonomije;
 - d) dozvole se dodjeljuju na osnovu procedura kojim se osiguravaju odgovarajući profesionalni standardi programskih sadržaja, tehničkog rada i finansiranje;
 - e) oglašavanje putem emitera uređuje se u skladu s najboljom evropskom praksom.
2. Regulatorni principi telekomunikacija obuhvataju:
 - a) pristup javnim telekomunikacionim uslugama za sve korisnike, na transparentnom, objektivnom i nediskriminatorskom osnovu, koje operater telekomunikacija može osigurati uz razumnu dobit;

- b) svaki korisnik telekomunikacionih usluga putem te usluge ima neograničen pristup bilo kojem drugom takvom korisniku;
- c) zaštićeni su interesi svih korisnika telekomunikacionih usluga, u smislu dostupnosti tih usluga, njihovog kvaliteta i cijena;
- d) nivo kvaliteta u pružanju telekomunikacionih usluga i telekomunikacione opreme će, što je prije moguće, biti kompatibilan s općeprihvaćenim standardima u Evropskoj uniji;
- e) cijene telekomunikacionih usluga su transparentne i nediskriminatorske;
- f) pod uslovom da ispunjavaju svoje obaveze u pružanju telekomunikacionih usluga, operaterima telekomunikacija dozvoljeno je djelovanje na normalnim, komercijalnim linijama;
- g) u skladu sa sektorskim politikama Vijeća ministara, podstiče se otvoren pristup pružanju telekomunikacionih usluga.

II - OPĆE ODREDBE ZA TELEKOMUNIKACIONU INFRASTRUKTURU

Član 5.

Instaliranje i rad

1. Instaliranje i rad javnih telekomunikacionih mreža podliježe proceduri izdavanja dozvola u skladu s članom 10. ovog zakona. Telekomunikaciona oprema i mreža, namijenjena za međupovezivanje s javnim telekomunikacionim mrežama ili za pružanje telekomunikacionih usluga, u skladu je s priznatim najsavremenijim dizajnom i funkcionalnošću o pitanju:
 - a) sigurnosti rada mreže;
 - b) integriteta mreže;
 - c) međuoperativnosti usluga;
 - d) uslova priključenja terminalne opreme.
2. U skladu s najnovijim dostignućima, Vijeće Agencije može donijeti detaljnija pravila o sigurnosti korištenja mreže, integriteta mreže, međuoperativnosti usluga i uslova priključenja terminalne opreme, te može od Agencije zatražiti da provede postupke provjere kako bi se očuvao integritet mreža.

Član 6.

Dodjela privremenih mrežnih dozvola

1. Agencija može, na zahtjev, dodijeliti privremeno odobrenje za instaliranje i rad radio sistema i telekomunikacione terminalne opreme u cilju tehničkog, odnosno komercijalnog ispitivanja, pod uslovom da nema zapreka s tehničke strane, posebno ako se ne očekuje pojava smetnji s drugom telekomunikacionom opremom. Svako takvo odobrenje može se izdati na rok od najviše šest mjeseci.
2. Po isteku perioda datog u stavu 1. ovog člana, može se nastaviti s pružanjem usluga jedino u skladu s odredbama ovog zakona.

III - TELEKOMUNIKACIONE USLUGE

Član 7.

Pružanje telekomunikacionih usluga

1. Za pružanje telekomunikacionih usluga putem mobilnih i fiksnih mreža potrebna je dozvola u skladu s odredbama ovog zakona.
2. Za pružanje internet usluga potrebna je dozvola do potpune liberalizacije tržišta, kako to propisuje sektorska politika Vijeća ministara.
3. Operatori telekomunikacija moraju ispunjavati sljedeće zahtjeve:
 - a) zaključiti pisani ugovor s korisnicima;
 - b) korisnicima svojih usluga besplatno i na odgovarajući način učiniti dostupnim kratak i pregledan sažetak cijena;
 - c) na zahtjev Agencije, u razumnom roku dostaviti podatke o poslovanju, mreži i o saobraćaju, uključujući i povjerljive podatke, ako ih operater telekomunikacija vodi kao povjerljive.

Član 8.

Funkcioniranje i održavanje telekomunikacionih usluga

1. Operatori telekomunikacija osiguravaju ispravno i nesmetano funkcioniranje svog sistema i pružanje telekomunikacionih usluga u skladu s odredbama ovog zakona.
2. Operatori telekomunikacija održavaju svoj sistem u ispravnom stanju, te blagovremeno preduzimaju mjere na otklanjanju smetnji i nedostataka u svom sistemu.
3. Operatori telekomunikacija bez nepotrebnog odgađanja obavještavaju Agenciju o svakom značajnom prekidu telekomunikacionih veza kako to odredi Agencija.
4. Agencija može donijeti pravilo kojim utvrđuje uslove, standarde kvaliteta, rokove i procedure za pružanje telekomunikacionih usluga.

Član 9.

Obaveze operatera telekomunikacija koji pružaju javne govorne telefonske usluge

1. Operatori telekomunikacija koji pružaju javne govorne telefonske usluge:
 - a) održavaju ažuriran imenik pretplatnika;
 - b) održavaju uslugu davanja informacija iz imenika za pretplatničke linije;
 - c) osiguravaju besplatan pristup hitnim službama;
 - d) na zahtjev dostavljaju, Agenciji besplatno, a ostalim pružaocima uz odgovarajuću naplatu, imenik pretplatnika u elektronskoj formi ili on-line u svrhu pružanja informacija ili objavljivanja imenika.
2. Pretplatnici imaju pravo odlučiti da li će njihov broj biti uvršten u bazu podataka.

Član 10.

Izdavanje dozvola

1. Zahtjev za izdavanje dozvole upućuje se Agenciji. Agencija izdaje dozvolu u roku od dva mjeseca. U slučajevima u kojima treba primijeniti postupak utvrđivanja konkurentnosti i selektivnosti na osnovu poredjenja, Agencija može produžiti period potreban za procjenu zahtjeva do četiri mjeseca da bi osigurala da se postupak obavi na pravičan, razuman, otvoren, nediskriminatoran i transparentan način za sve zainteresirane strane.
2. Dozvola se izdaje:
 - a) ukoliko podnosilac zahtjeva ima neophode tehničke podobnosti, i
 - b) ukoliko ne postoji razlog za sumnju da podnosilac zahtjeva neće pružati date usluge u skladu sa dozvolom, naročito u pogledu obaveza vezanih za kvalitet usluga i ponudu. Finansijska moć podnosioca zahtjeva, njegovo iskustvo u sektoru telekomunikacija i srodnim sektorima i njegovo znanje bit će uzeti u obzir.
3. U slučaju da dodjela prava na upotrebu frekvencija ili brojeva mora biti ograničena, Agencija ustupa takva prava na osnovu kriterija za odabir, koji moraju biti objektivni, nediskriminatorni, transparentni i proporcionalni. U okviru tih kriterija za odabir mora se pridati odgovarajući značaj postizanju ciljeva i regulatornih principa iz čl. 3. i 4. ovog zakona.
4. Za potrebe odlučivanja o izdavanju dozvole, Agencija ima pravo zahtijevati sve informacije o podnosiocu zahtjeva.
5. Ukoliko Agencija donese negativnu odluku, navode se razlozi za odbijanje izdavanja dozvole, uz postojanje prava na žalbu protiv ove odluke koja se upućuje Vijeću Agencije.

Član 11.

Prijenos i izmjene dozvole

1. Dozvola može biti prenesena u cijelosti ili djelimično samo uz saglasnost Agencije. Agencija definiše uslove prijena dozvole.
2. Agencija može izmijeniti pojedine odredbe dozvole prije njenog isteka ukoliko su izmjene neophodne da bi se zaštitio javni interes. Pored toga, dozvola može biti izmijenjena:
 - a) na zahtjev, ukoliko ispunjavanje aranžmana iz dozvole nije više razumno zbog promjene okolnosti, pod uslovom da su interesi zaštićeni od strane Agencije i da se ne ugrožava pravična konkurencija;
 - b) na zahtjev ili na inicijativu Agencije ukoliko su neophodne izmjene frekvencija dodijeljenih za korištenje u dozvoli u pogledu tehničkih ili zakonskih uslova u interesu efikasnog upravljanja frekvencijama i pravične konkurencije.
3. Izmjena uslova dozvole vrši se uz odgovarajuće poštovanje ekonomskih i operativnih interesa korisnika dozvole. Ovim se ne opravdavaju nikakvi zahtjevi za naknadu.

IV - UNIVERZALNE TELEKOMUNIKACIONE USLUGE

Član 12.

Univerzalne telekomunikacione usluge

1. Univerzalne telekomunikacione usluge su najmanji opseg telekomunikacionih usluga koji je dostupan cijeloj javnosti po pristupačnoj cijeni na cijeloj teritoriji Bosne i Hercegovine.
2. Na prijedlog Agencije, Vijeće ministara definiše opseg univerzalnih telekomunikacionih usluga i, po potrebi, finansijski mehanizam uzimajući pri tome u obzir stvarne potrebe građana i ekonomska i tehnološka kretanja na tržištu.

3. Na prijedlog Agencije, Vijeće ministara određuje operatera telekomunikacija nadležnih za pružanje univerzalnih telekomunikacionih usluga u cilju pokrivanja cijele teritorije Bosne i Hercegovine poštujući principe objektivnosti, transparentnosti, nediskriminacije i proporcionalnosti.
4. Agencija donosi pravilo kojim određuje kriterije kvaliteta za pružanje univerzalnih telekomunikacionih usluga i kontrolira njegovo poštivanje.

V - KONKURENCIJA NA TRŽIŠTU TELEKOMUNIKACIJA

Član 13.

Opće odredbe

Vijeće ministara utvrđuje mjere u cilju potpune liberalizacije u skladu s politikom sektora telekomunikacija.

Član 14.

Operateri telekomunikacija sa značajnom tržišnom snagom

1. Smatra se da operater telekomunikacija ima značajnu tržišnu snagu, ako, individualno ili zajedno s drugima, ima položaj koji je jednak dominaciji, odnosno položaj ekonomske moći, koja mu u znatnoj mjeri omogućava da radi nezavisno od konkurenata, klijenata i krajnjih korisnika.
2. Agencija jednom godišnje vrši analizu odgovarajućeg tržišta i objavljuje listu svih operatera telekomunikacija koji u određenom geografskom području imaju značajnu tržišnu snagu.

Član 15.

Otvoreni pristup mreži i interfejsi

1. U skladu s principima nediskriminacije, operater telekomunikacija sa značajnom tržišnom snagom pruža konkurentima na tržištu usluge pod komparativnim okolnostima, jednakim uslovima i istog nivoa kvaliteta kao usluge koje koristi za svoje vlastite potrebe ili za potrebe udruženih partnerskih firmi.
2. Operater telekomunikacija iz stava 1. ovog člana ne ograničava pristup mreži osim iz razloga koji su od suštinskog značaja za:
 - a) sigurnost rada mreže;
 - b) očuvanje integriteta mreže;
 - c) međuoperativnost usluga, u opravdanim slučajevima i
 - d) odgovarajuću zaštitu podataka.
3. Agencija može donijeti pravila ponašanja ili zabraniti određena ponašanja operatera telekomunikacija, koja su u suprotnosti s odredbama datim u stavu 1. ovog člana, ili poništiti ugovore i smatrati ih djelimično ili u potpunosti nevažećim, ukoliko dati operater telekomunikacija zloupotrijebi svoju značajnu tržišnu snagu. Prije preduzimanja takve mjere Agencija od datog operatera telekomunikacija traži da u odgovarajućem roku prestane sa osporavanom zloupotrebom.
4. Zloupotrebom se smatra slučaj kada operater telekomunikacija sa značajnom tržišnom snagom pruža sebi ili partnerskim firmama pristup uslugama, koje nudi interno, ili uslugama, koje nudi na tržištu pod povoljnijim uslovima nego što su uslovi pod kojima drugi konkurenti mogu koristiti takve usluge u sklopu njihovih usluga.

5. Operatori telekomunikacija sa značajnom tržišnom snagom nude interfejse u skladu s principima otvorenog pristupa mreži. Na zahtjev operatera telekomunikacija, Agencija osigurava dostupnost principa otvorenog pristupa.

6. Agencija može biti ovlaštena da obaveže operatere javnih telekomunikacionih mreža sa značajnom tržišnom snagom da pružaju usluge međupovezivanja po troškovno orijentiranim cijenama, ukoliko to smatra neophodnim da bi se ostvarili ciljevi dati u stavu 4. člana 3. kao i članu 4. ovog zakona.

Član 16.

Obaveza pregovaranja

1. Svaki operater javne telekomunikacione mreže obavezan je ponuditi drugim operaterima međupovezivanje na njihov zahtjev. Sve zainteresirane strane nastoje osigurati i unaprijediti komunikaciju između korisnika različitih javnih telekomunikacionih mreža.

2. Ako se ne može postići dogovor o međupovezivanju između operatera javnih telekomunikacionih mreža u roku od šest sedmica od prijema zahtjeva, svaka strana uključena u međupovezivanje može se obratiti Agenciji za posredovanje.

3. U slučaju iz stava 2. ovoga člana, Agencija će u roku od šest sedmica ili, iznimno, u roku od najviše deset sedmica nakon prijema zahtjeva saslušati učesnike međupovezivanja i odlučiti o načinu i uslovima međupovezivanja u skladu s evropskom praksom, te donijeti odluku koja zamjenjuje ugovor između učesnika međupovezivanja u dijelu u kojem se ne slažu.

4. Agencija ima pravo tražiti od operatera telekomunikacija sa značajnom tržišnom snagom da izrade listu standardnih ponuda međupovezivanja za svoje mreže. Ponude se dostavljaju Agenciji u pismenoj formi, a Agencija ih objavljuje po potrebi.

Član 17.

Minimalni broj iznajmljenih linija

Operatori telekomunikacija sa značajnom tržišnom snagom koji pružaju usluge iznajmljivanja linija obavezani su, na tržištu na kojem dominiraju, javno istaknuti minimalnu ponudu linija za iznajmljivanje s ujednačenim tehničkim karakteristikama u skladu s odgovarajućim direktivama Evropske unije. Na zahtjev operatera telekomunikacija, Agencija pruža odgovarajuće informacije u vezi s tehničkim karakteristikama linija.

Član 18.

Pristup i međupovezivanje javnih telekomunikacionih mreža

1. Operater telekomunikacija sa značajnom tržišnom snagom omogućava drugim korisnicima pristup svojoj javnoj telekomunikacionoj mreži ili razvezanim dijelovima takve mreže. Obaveza koja se odnosi na međupovezivanje ne primjenjuje se pod uslovom da operater telekomunikacija podnese dokaz o tome da data obaveza nije odgovarajuća u datom slučaju. Agencija u roku od šest sedmica donosi odluku o opravdanosti tog neprimjenjivanja kao i o tome da li su dodatni tehnički ili ekonomski izdaci za traženu uslugu razumni sa stanovišta posebnih propisa o tržišnoj konkurenciji.

2. Pristup mreži daje se putem priključnih tačaka koje su obično dostupne na tržištu (opći pristup mreži). Pristup može biti također dat putem posebnih priključaka (poseban pristup mreži) na zahtjev korisnika.

3. Sporazumi o pristupu mreži i međupovezivanju zasnivaju se na objektivnim kriterijima, razumljivi su i osiguravaju nediskriminatorski i ravnopravan pristup telekomunikacionim mrežama operatera u skladu sa stavom 1. ovog člana.

Član 19.

Opseg međupovezivanja

1. Osnovne usluge od kojih se sastoji međupovezivanje su:
 - a) pristup novog operatera telekomunikacija na mrežu operatera telekomunikacija sa značajnom tržišnom snagom putem programiranog odabira mreže ili biranjem selekcionog broja u skladu s planom numeracije;
 - b) osiguranje neophodnih podataka o saobraćaju za relevantni priključak operateru telekomunikacija s kojim je ostvareno međupovezivanje;
 - c) prespajanje poziva korisnicima drugog operatera s kojim je ostvareno međupovezivanje;
 - d) osiguranje obračunskih podataka u odgovarajućem obliku za operatera s kojim je ostvareno međupovezivanje.
2. Agencija donosi pravilo s detaljnim odredbama koje se odnose na međupovezivanje. Agencija pri tome uzima u obzir zaštitu djelotvorne tržišne konkurencije, održavanje dosljednog kvaliteta usluga i usklađenost s obavezujućim međunarodnim propisima. Pored toga, Agencija određuje minimalan broj razvezanih elemenata mreže koji se nude.
3. U slučaju sporova, Agencija odlučuje o prikladnosti troškova i tehničkoj izvodljivosti pristupa mreži i međupovezivanja.

Član 20.

Uslovi poslovanja i cijene

1. Operatori telekomunikacija određuju uslove poslovanja, opisuju usluge koje nude i preciziraju relevantne cijene. Uslovi poslovanja, opis usluga i cijene dostavljaju se Agenciji i objavljuju u odgovarajućem obliku. Ukoliko je potrebna saglasnost, shodno st. 3. i 6. ovog člana, telekomunikaciona usluga ne pruža se dok se ne dobije saglasnost.
2. Promjene uslova poslovanja i cijene objavljuju se u odgovarajućem obliku najmanje mjesec dana prije stupanja na snagu. Svaka promjena sadržaja ugovora daje pravo drugoj ugovornoj strani da raskine ugovor s operatorom telekomunikacija u roku od četiri sedmice od objavljivanja promjene.
3. O pitanju uslova poslovanja operatera telekomunikacija sa značajnom tržišnom snagom, Agencija daje saglasnost za sljedeće telekomunikacione usluge:
 - a) govorna telefonska usluga putem fiksne ili mobilne mreže; i
 - b) iznajmljivanje linija.
4. Ako operater telekomunikacija nema značajnu tržišnu snagu, uslovi poslovanja i znatnije promjene tih uslova predočavaju se Agenciji prije početka pružanja usluga ili datuma stupanja promjena na snagu. U slučaju usluga preciziranih u stavu 3a. ovog člana, Agencija može osporiti uslove poslovanja u roku od osam sedmica, ako su u suprotnosti s ovim zakonom ili pravilima donesenim na osnovu njega.
5. Ako je radi rješenja spora potrebno izmijeniti uslove poslovanja, te se izmjene mogu utvrditi uz saglasnost Agencije.
6. Kada su u pitanju cijene operatera telekomunikacija sa značajnom tržišnom snagom, Agencija daje saglasnost za sljedeće telekomunikacione usluge:
 - a) govorna telefonska usluga putem fiksne ili mobilne mreže; i

b) iznajmljivanje linija.

7. Ako operater telekomunikacija nema značajnu tržišnu snagu, Agencija se obavještava o cijenama usluga kako je utvrđeno u stavu 6. ovog člana prije početka njihove primjene. Cijene su ujednačene unutar tarifnog područja.

8. Za objavljivanje uslova poslovanja i određivanja cijena operatera telekomunikacija sa značajnom tržišnom snagom, Agencija pravilom utvrđuje okvirne uslove uključujući i principe strukturiranja cijena. Posebno se precizira sljedeće: vrsta i sadržaj obaveze pružanja usluga, osnov na kojem će se vršiti proračun cijena, uslovi za interfejs, kvalitet raznih prijenosnih puteva, uslovi za korištenje, pristup mreži i međupovezivanje, te vremenska ograničenja za stavljanje zabrane na subvencioniranje, kojim se omogućuje uvođenje novih usluga i tehnologija.

Član 21.

Strukturalno odvajanje i zasebno obračunavanje

1. Preduzećima sa značajnom tržišnom snagom na tržištima, koja nisu telekomunikaciona ili koja uživaju posebna ili ekskluzivna prava u drugim sektorima, zabranjeno je nepravično subvencionirati cijene za svoje telekomunikacione usluge iz područja u kojima imaju posebna ili isključiva prava. Za određivanje nivoa cijena firmi sa značajnom tržišnom snagom primjenjuje se princip troškovne orijentiranosti.
2. Operateri telekomunikacija sa značajnom tržišnom snagom na tržištima koja nisu telekomunikaciona ili koji uživaju posebna ili ekskluzivna prava u drugim sektorima razdvajaju na adekvatan način svoje poslovne aktivnosti u sektoru telekomunikacija od drugih poslovnih aktivnosti u pogledu organizacije i obračuna, u cilju osiguranja transparentnosti protoka usluga i sredstava između tih sektora u kojima rade.
3. Operateri telekomunikacija sa značajnom tržišnom snagom na telekomunikacionom tržištu ne smiju vršiti nepravično subvencioniranje svojih usluga.
4. Operateri telekomunikacija sa značajnom tržišnom snagom na telekomunikacionom tržištu vode odvojeno, s jedne strane, svoje aktivnosti vezane za međupovezivanje i, s druge strane, ostale aktivnosti s ciljem utvrđivanja svih elemenata troškova i prihoda sa osnovom za njihov obračun i detaljnim metodama pripisivanja koje se koriste u vezi s djelatnošću međupovezivanja.
5. Agencija može staviti van snage uslove iz st. 3. i 4. ovog člana na neodređeno vrijeme ali ne duže od tri godine nakon stupanja na snagu ovog zakona kako bi pružila mogućnost operaterima telekomunikacija da ispune ove uslove.
6. Agencija, po službenoj dužnosti ili na zahtjev učesnika na tržištu, pokreće postupak istrage, ako postoji opravdana sumnja da su prekršene odredbe ovog člana. U tom cilju Agencija može pregledati knjige i evidenciju operatera telekomunikacija o kojem je riječ, te zahtijevati pojedinosti o raspodjeli troškova.

Član 22.

Obračunavanje troškova

1. Operateri telekomunikacija sa značajnom tržišnom snagom na telekomunikacionom tržištu vode sistem za obračunavanje troškova, koji pripisuje troškove i elemente troškova svim uslugama i elementima usluge i omogućava nakadni finansijski pregled u skladu s pravilima Agencije i konkretnim odredbama naznačenim u dozvolama. Agencija ima pravo pristupa informacijama u vezi s obračunom troškova.
2. Agencija može staviti van snage uslove iz stava 1. ovog člana na neodređeno vrijeme ali ne duže od tri godine nakon stupanja na snagu ovog zakona kako bi pružila mogućnost operaterima telekomunikacija da ispune ove uslove.

VI - ADRESIRANJE I NUMERACIJA

Član 23.

Definicije

Pojmovi upotrijebljeni u ovom poglavlju imaju sljedeće značenje:

- a) adresa označava zbir svih elemenata adresiranja za ciljani odabir komunikacione veze;
- b) elementi adresiranja označavaju znakove, slova, cifre i signale za ciljani odabir komunikacionih veza;
- c) plan adresiranja označava zbir svih mogućih kombinacija elemenata adresiranja koji se upotrebljavaju za identifikaciju lica, računarskih procesa, mašina, uređaja ili telekomunikacione opreme uključene u telekomunikacione procese;
- d) prethodni odabir operatora označava mogućnost da pretplatnici koji to žele mogu:
 - odabrati da određene kategorije komunikacionih usluga budu izvršene od strane prethodno odabranog operatora bez potrebe da se bira pristupni pozivni broj ili poštuje neka druga procedura za usmjeravanje poziva; i
 - suspendirati svaku prethodno odabranu mogućnost za individualne pozive na pojedinačnom osnovu, birajući pristupni pozivni broj uz prethodni dogovor s drugim operaterima telekomunikacija;
- e) odabir operatora označava mogućnost da pretplatnici biranjem pristupnog pozivnog broja na pojedinačnoj osnovi mogu izabrati određene kategorije telekomunikacionih usluga koje će izvršiti odabrani operater;
- f) brojevi označavaju nizove cifara koji služe za adresiranje u telekomunikacionim mrežama;
- g) plan numeracije označava zbir svih mogućih kombinacija elemenata adresiranja pomoću cifara radi identifikacije lica, računarskih procesa, mašina, uređaja ili telekomunikacione opreme uključene u telekomunikacione procese;
- h) prenosivost broja znači mogućnost za pretplatnike koji to traže da zadrže svoj broj u fiksnoj telefonskoj mreži na određenoj lokaciji nezavisno od promjene operatera telekomunikacija.

Član 24.

Opseg

1. Svrha adresiranja je efikasno strukturiranje i upravljanje adresnim prostorom radi zadovoljenja zahtjeva operatera telekomunikacija na pravičan i nediskriminatorски način.
2. Radi ostvarenja ciljeva iz stava 1. ovoga člana, Agencija izrađuje planove adresiranja i propisuje uslove za ostvarenje prava na dodjelu i korištenje adresa.

Član 25.

Plan numeracije

1. Prilikom izrade planova numeracije, Agencija uzima u obzir međunarodne propise, naročito u pogledu njihove strukture. Agencija preduzima adekvatne mjere radi osiguranja dostupnosti adekvatnog broja adresa. U planovima numeracije ostavlja se prostor, koliko je tehnički izvodljivo, za nove unutrašnje i međunarodne usluge i za prenosivost broja.
2. Struktura plana numeracije i propisi koji određuju namjenu brojeva garantiraju jednaku mogućnost i jednak postupak za sve operatere telekomunikacija.

Član 26.

Promjene planova numeracije

1. Agencija može napraviti izmjene planova numeracije radi provođenja međunarodnih obaveza ili preporuka i da zaštiti adekvatnu dostupnost elemenata adresiranja u skladu s posljednjim dostignutim nivoom. Vodi se računa o učinku na stranke kojih se to tiče, naročito o direktnim i indirektnim troškovima prilagođavanja.
2. Operateri telekomunikacija na koje utječu takve promjene obavezni su primijeniti potrebne mjere na vlastiti trošak.
3. Promjene plana numeracije u cjelini ili djelimično ili promjene propisa koji određuju namjenu brojeva ni u kojem slučaju ne opravdavaju traženje odštete.

Član 27.

Prenosivost broja, odabir operatera, prethodni odabir operatera

1. Agencija osigurava preduzimanje potrebnih mjera za pripremu uvođenja prenosivosti broja za telefonske brojeve u vidu prenosivosti operatera mreže, tako da prenosivost broja u Bosni i Hercegovini bude dostupna u skladu s rokom koji odredi Vijeće ministara. Agencija propisuje raspored i dinamiku uvođenja prenosivosti broja, uzimajući u obzir raspored koji se primjenjuje u Evropskoj uniji, tako da ne predstavlja prepreku tržišnoj konkurenciji.
2. Planovi numeracije oblikuju se tako da omoguće korisnicima telekomunikacione mreže odabir operatera na kojeg se žele priključiti.
3. Vijeće ministara donosi odluku o tome kada će ove usluge biti dostupne.
4. Na osnovu odluke Vijeća ministara, Agencija donosi pravilo kojim utvrđuje detalje.

Član 28.

Upravljanje brojevima i dodjela brojeva

1. Agencija je nadležna za djelotvorno upravljanje planovima numeracije, naročito za racionalno korištenje i dodjelu elemenata za adresiranje operaterima telekomunikacija.
2. Agencija po zahtjevu dodjeljuje elemente adresiranja operaterima telekomunikacija na upotrebu. Dodjela se vrši u skladu s principima objektivnosti, nediskriminacije i razumljivosti, naročito principom jednakih mogućnosti.

Član 29.

Korištenje adresa

1. Elementi adresiranja koji se dodijele određenom operateru telekomunikacija ne mogu postati njegovo vlasništvo. Operater telekomunikacija ima samo pravo korištenja određenih elemenata.
2. Agencija ima pravo primiti sve informacije neophodne za upravljanje dodijeljenim elementima adresiranja. Dodjeljivanje adresa operateru telekomunikacija podliježe plaćanju naknade.

VII - ODREDBE O RADIOFREKVENTNOM SPEKTRU

Član 30.

Upravljanje frekvencijama i Plan namjene frekvencija

1. Agencija, u saradnji s Vijećem ministara, upravlja frekventnim spektrom u skladu s međunarodnim sporazumima. Agencija preduzima odgovarajuće mjere u cilju osiguranja efikasne i neometane upotrebe radiospektra Bosne i Hercegovine.
2. Agencija usvaja Plan namjene radiofrekventnih opsega, kojim se definiraju radio frekvencije ili radiofrekventni opsezi namijenjeni za individualne radiokomunikacije i individualne grupe korisnika. Plan se objavljuje u odgovarajućem obliku.

Član 31.

Plan korištenja frekvencija

Agencija priprema Plan korištenja frekvencija na osnovu Plana namjene frekvencija. Plan korištenja frekvencija sadrži podjelu frekventnih opsega na korištenje frekvencija i specifikacije za korištenje tih frekvencija. Plan se objavljuje u odgovarajućem obliku.

Član 32.

Korištenje radiofrekvencija

1. Korištenje radiofrekvencija podliježe odobrenju Agencije. Dodjela frekvencija bit će nediskriminatoriska u skladu s planom korištenja frekvencija i zasnovana na objektivnim kriterijima uspostavljenim od strane Agencije. Agencija odlučuje o zahtjevu u roku od šest sedmica, osim u slučaju da posebne okolnosti, kao što je nepotpunost dokumentacije, zahtijevaju duži period.
2. Agencija dodjeljuje frekvencije na korištenje ukoliko su:
 - a) predviđene za korištenje u Planu korištenja frekvencija;
 - b) raspoložive; i
 - c) kompatibilne s drugim korištenjima frekvencija.
3. Agencija pravilom utvrđuje detaljne odredbe koje se odnose na korištenje frekvencija i dodjelu frekvencija, uključujući zahtjeve za dodjelu.

VIII - RADIO I TELEKOMUNIKACIONA TERMINALNA OPREMA

Član 33.

Radio i telekomunikaciona terminalna oprema

1. Radio i telekomunikaciona terminalna oprema mora zadovoljavati odredbe ovog zakona da bi se mogla slobodno nuditi na tržištu, slobodno prenositi i koristiti u Bosni i Hercegovini, pod uslovom da je ispravno instalirana i da se ispravno održava.
2. Odredbe ovog dijela zakona ne odnose se na:
 - a) radioopremu samo za prijem, koja se namjerava koristiti isključivo za prijem zvuka i TV emitterskih usluga;
 - b) radio i telekomunikacionu terminalnu opremu koja je regulirana posebnim propisima i namijenjena je za upotrebu u civilnoj avijaciji, upravljanju zračnim saobraćajem i u pomorskom transportu;

c) radio i telekomunikacionu terminalnu opremu koja se koristi isključivo za potrebe javne sigurnosti i odbrane.

3. Pored slučajeva navedenih u stavu 2. ovog člana, ovo poglavlje također se ne odnosi na radioopremu koju sastavljaju radioamateri, sa izuzetkom opreme koja se slobodno prodaje na tržištu. Zbirka komponenata namijenjenih za sastavljanje od strane radioamatera entuzijasta i fabrički proizvedene radioopreme, koju radioamateri prepravljaju i koriste, ne smatra se opremom koja se slobodno prodaje na tržištu.

Član 34.

Osnovni zahtjevi

1. Radio i telekomunikaciona terminalna oprema mora ispunjavati sljedeće osnovne zahtjeve:
 - a) zahtjeve o zaštiti zdravlja i sigurnosti korisnika i bilo kojih drugih lica; i
 - b) zahtjeve koji se tiču elektromagnetne kompatibilnosti.
2. Radiooprema ugrađuje se na takav način da efikasno koristi radiofrekvencijski spektar za zemaljske, svemirske i orbitalne radiokomunikacije i izbjegava štetne utjecaje.
3. Smatrat će se da je svaki uređaj, koji ispunjava usklađene standarde Evropske unije, u skladu sa st. 1. i 2. ovog člana.

Član 35.

Stavljanje u rad i pravo na priključenje

1. Svaki uređaj koji ispunjava osnovne zahtjeve iz člana 34. i deklariran je u skladu s važećim procedurama za procjenu, koje su date u relevantnim evropskim direktivama i posjeduje CE oznaku usklađenosti, može se pustiti u rad u namijenjenu svrhu.
2. Svaki uređaj koji ne zadovoljava zahtjeve iz stava 1. ovog člana prolazi proceduru ocjene usklađenosti, koju provodi domaće tijelo za procjenu usklađenosti. Agencija, uz konsultacije s Vijećem ministara, definira način atestiranja opreme, kriterije koje domaća verificirana tijela moraju ispuniti.
3. Nezavisno od stava 1. ovog člana, Agencija može ograničiti stavljanje u rad radioopreme zbog razloga koji se odnose na efektivnu i odgovarajuću upotrebu radiospektra, izbjegavanje štetnih smetnji ili pitanja javnog zdravlja.
4. Operateri ne mogu odbiti priključiti telekomunikacionu terminalnu opremu na odgovarajuće interfejsne iz tehničkih razloga ukoliko oprema zadovoljava zahtjeve iz ovog zakona.
5. Ako radio i telekomunikaciona terminalna oprema, koja ispunjava zahtjeve iz ovog zakona, prouzrokuje ozbiljne štete na mreži, štetne radiosmetnje ili štete radu mreže, operator javne telekomunikacione mreže može biti ovlašten da odbije priključenje, da isključi takav uređaj ili da ga povuče iz upotrebe. Operator telekomunikacija odmah obavještava korisnika i Agenciju o takvim mjerama. Agencija je ovlaštena da potvrdi ili odbaci takve mjere.
6. Agencija je ovlaštena da preduzme sve mjere da bi spriječila priključak na javnu telekomunikacionu mrežu svakog uređaja koji ne ispunjava zahtjeve iz ovog zakona.

IX - REGULATORNA AGENCIJA ZA KOMUNIKACIJE

Član 36.

Agencija

1. Agencija je funkcionalno nezavisna i neprofitna institucija sa statusom pravnog lica prema zakonima Bosne i Hercegovine. Agencija obavlja svoje dužnosti u skladu sa ciljevima i regulatornim principima, koji su navedeni u čl. 3. i 4. ovog zakona, kao i u skladu sa sektorskim politikama Vijeća ministara. U obavljanju svojih dužnosti, Agencija djeluje u skladu s principima objektivnosti, transparentnosti i nediskriminacije. Članovi tijela Agencije, njeni zvaničnici i osoblje djeluju u interesu Bosne i Hercegovine i njenih građana u cjelini.
2. Tijela Agencije su Vijeće Agencije i generalni direktor čije su dužnosti navedene u čl. 39. i 40. ovog zakona.
3. Ni Vijeće ministara ni ministri kao ni neko drugo lice ni na koji način ne miješaju se u donošenje odluka Agencije u pojedinačnim slučajevima.

Član 37.

Dužnosti Agencije

1. Shodno odredbama ovog zakona, dužnosti Agencije su:
 - a) proglašavanje pravila u oblasti emitiranja i telekomunikacija i osiguranje njihovog poštivanja;
 - b) izdavanje dozvola emiterima i operaterima telekomunikacija u skladu s odredbama ovog zakona i praćenje poštivanja uslova izdatih dozvola;
 - c) planiranje, upravljanje, namjena i dodjela frekvencijskog spektra, praćenje njegovog korištenja kao i održavanje i objavljivanje plana korištenja frekvencijskog spektra za cijelu teritoriju Bosne i Hercegovine;
 - d) postavljanje zahtjeva za objavljivanjem i dostavljanjem informacija, koje su potrebne za propisno vršenje regulatornih obaveza;
 - e) primjena tehničkih standarda i standarda kvaliteta, da bi se npr. osigurala međusobna povezanost i funkcionalnost javnih telekomunikacionih mreža i usluga;
 - f) utvrđivanje i održavanje sistema tehničkih naknada za izdavanje dozvola kako u oblasti emitiranja tako i u oblasti telekomunikacija; i
 - g) ostale dužnosti koje joj se dodijele u skladu s ovim zakonom ili od strane Vijeća ministara.

Član 38.

Procedure za donošenje pravila Agencije

1. Prije donošenja pravila predviđenih ovim zakonom, Agencija:
 - a) objavljuje nacrt pravila;
 - b) omogućava najmanje 14 dana za podnošenje komentara; i
 - c) posvećuje dužnu pažnju svakom komentaru koji se tiče objavljenog nacrta pravila.
2. Pravila Agencije stupaju na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku BiH".

Član 39.

Vijeće Agencije

1. Agencija ima Vijeće, koje vodi Agenciju u pogledu strateških pitanja provođenja zakona, te vrši konsultacije s generalnim direktorom i prima od njega izvještaje. Vijeće Agencije usvaja kodeks rada i pravila za emitiranje i telekomunikacije. Osim toga, Vijeće Agencije ima funkciju apelacionog tijela za odluke koje donosi generalni direktor.
2. Vijeće Agencije sastoji se od sedam članova koje predlaže Vijeće ministara na osnovu liste kandidata koju je utvrdilo Vijeće Agencije, koja će sadržavati dvostruko više kandidata od raspoloživih mjesta, a imenuje ih Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine. Parlamentarna skupština prihvata ili odbacuje predložene kandidate u roku od 30 dana nakon podnošenja prijedloga. Ukoliko Parlamentarna skupština odbaci prijedlog, Vijeće ministara predlaže drugo lice sa liste kandidata koju je utvrdilo Vijeće Agencije i podnosi taj prijedlog Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine. Članovi Vijeća Agencije imenuju se na osnovu svojih ličnih sposobnosti kao pojedinci koji imaju pravno, ekonomsko, tehničko ili drugo relevantno iskustvo i stručnjaci su u oblasti telekomunikacija, odnosno emitiranja, na period od četiri godine i mogu biti ponovo imenovani još samo na jedan mandat. Članovi biraju predsjedavajućeg i potpredsjedavajućeg iz svojih redova. Vijeće Agencije sastaje se najmanje četiri puta godišnje. Generalni direktor podnosi izvještaj Vijeću Agencije o strateškim pitanjima provođenja. Generalni direktor prisustvuje svim sastancima Vijeća Agencije bez prava glasa.
3. Zvaničnici na zakonodavnim ili izvršnim funkcijama na svakom nivou vlasti ili članovi tijela političkih stranaka ne mogu se kandidirati za članstvo u Vijeću Agencije.
4. Članovi Vijeća Agencije moraju prijaviti svaki interes koji imaju u odnosu na operatora telekomunikacija ili emitera i izuzimaju se u slučajevima koji predstavljaju sukob interesa.

Član 40.

Generalni direktor

1. Agencijom rukovodi generalni direktor koga predlaže Vijeće Agencije, a potvrđuje Vijeće ministara u roku od 30 dana nakon podnošenja prijedloga. Generalni direktor odgovoran je za sve regulatorne funkcije Agencije. Osim toga, generalni direktor odgovoran je za sve administrativne poslove Agencije, uključujući ali ne ograničavajući se na provođenje ovog zakona i drugih relevantnih zakona, za sva kadrovska pitanja Agencije, kao i za uspostavljanje pravila o internim procedurama. Mandat generalnog direktora je četiri godine i može biti ponovo imenovan samo na još jedan mandat.
2. Prijedlog za imenovanje generalnog direktora uslijedit će nakon javnog konkursa koji se objavljuje u službenom glasniku s rokom za podnošenje prijave od najmanje četiri sedmice. Prijavljeni kandidati moraju imati relevantno iskustvo u oblasti telekomunikacija, odnosno emitiranja i potvrđene rukovodne sposobnosti.
3. Zvaničnici na zakonodavnim ili izvršnim funkcijama na svakom nivou vlasti, ili članovi tijela političkih stranaka ne mogu se predložiti za generalnog direktora.
4. Generalni direktor nema nikakve finansijske odnose s operatorom telekomunikacija ili emiterom.

Član 41.

Donošenje odluka Vijeća Agencije

Sve odluke Vijeća Agencije donose se konsenzusom kad god je to moguće. U slučaju da se ne može postići konsenzus, Vijeće Agencije donosi odluku o tom pitanju prostom većinom glasova, pod uslovom da su prisutna najmanje četiri člana koja glasaju. U slučaju jednakog broja glasova, odlučujući glas daje predsjedavajući sastanka.

Član 42.

Smjenjivanje članova Vijeća Agencije i generalnog direktora

1. Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine ima isključivo ovlaštenje za smjenjivanje članova Vijeća Agencije prije isteka njihovog mandata. Vijeće ministara ima isključivo ovlaštenje da smijeni generalnog direktora prije isteka njegovog mandata. Do ranijeg prestanka mandata može doći pod određenim okolnostima koje su utvrđene u daljem tekstu:

- a) u slučaju bolesti koja generalnog direktora ili članove Vijeća Agencije čini nesposobnim za obavljanje dužnosti;
 - b) u slučaju proglašenja krivim za krivično djelo koje se kažnjava zatvorom;
 - c) u slučaju da kod generalnog direktora ili člana Vijeća Agencije postoji sukob interesa, kako je definirano Etičkim kodeksom Agencije, uključujući i slučaj kada je član njegovog domaćinstva vlasnik, dioničar ili član odbora ili nadzornih odbora ili drugih relevantnih upravnih tijela, direktor ili predsjednik ili rukovodno lice bilo kojeg korisnika dozvole ili preduzeća koje saraduje s bilo kojim korisnikom dozvole;
 - d) u slučaju ostavke;
 - e) u slučaju neispunjavanja dužnosti članova Vijeća Agencije što se odražava u neučestvovanju u radu tri ili više uzastopnih sastanaka; ili
 - f) u slučaju propusta generalnog direktora da izvršava svoje dužnosti shodno ovom zakonu, internim pravilima Agencije ili ugovoru o radu;
 - g) u slučaju kršenja Etičkog kodeksa Agencije.
2. Etički kodeks donosi Vijeće Agencije.

Član 43.

Odredbe koje se odnose na osoblje Agencije

1. Osoblje Agencije, kako je to utvrđeno u stavu 2. ovog člana, su državni službenici u skladu sa Zakonom o državnoj službi u institucijama Bosne i Hercegovine (Zakon o državnoj službi), koji se primjenjuje osim u slučajevima predviđenim u sljedećim st.
2. Agencija zapošljava službenike i namještenike koji su potrebni za efikasno vršenje njenih funkcija u skladu s ovim zakonom. Agencija osigurava da se zapošljavanje vrši na osnovu profesionalnih kvalifikacija i sposobnosti. Umjesto prema Poglavlju II. Zakona o državnoj službi, Vijeće Agencije odlučuje koja mjesta spadaju pod odredbe Zakona o državnoj službi, kako je izmijenjeno ovim zakonom. To odlučivanje bit će u skladu s općim principima Zakona o državnoj službi.
3. Ukoliko postoji upražnjeno radno mjesto u sklopu Agencije, Agencija može u hitnim slučajevima imenovati zamjenu na privremenom osnovu, dok Agencija za državnu službu ne završi propisanu proceduru zapošljavanja.
4. Vijeće Agencije odlukom utvrđuje platnu osnovicu za obračun plaća osoblja Agencije, različite platne kategorije, prema kojima će osoblje biti kategorirano, kao i svih dozvoljenih dodataka na plaću. Prilikom utvrđivanja kategorija plaća, Vijeće Agencije uzima u obzir sposobnost i iskustvo neophodno za izvršavanje dužnosti, kao i cilj da se na dugoročnom planu usklade plaće s platnom osnovicom u državnoj službi institucija Bosne i Hercegovine. Stoga se odredbe Poglavlja V. Zakona o državnoj službi ne primjenjuju.

Član 44.

Finansijska pitanja

1. Budžet Agencije direktno se veže za sektorske politike Vijeća ministara. Generalni direktor podnosi Vijeću ministara Bosne i Hercegovine na odobrenje prijedlog budžeta za svaku fiskalnu godinu, koji prethodno usvaja

Vijeće Agencije. Dok Vijeće ministara ne odobri ili izmijeni budžet, Agencija radi s budžetom koji je usvojilo Vijeće Agencije. Agencija se finansira iz sljedećih izvora:

- a) redovne tehničke naknade za dozvole za reguliranje i nadzor operatora telekomunikacija i emitera; i
 - b) bespovratnih zajmova ili donacija koje Agencija primi, pod uslovom da su u skladu s općim principima zakona. Kada su bespovratni zajmovi ili donacije dati za izvršavanje konkretnih zadataka ili projekata u javnom interesu, oni se evidentiraju odvojeno u odobrenom budžetu i ne uključuju se u njega.
2. Sredstva koja primi Agencija koriste se u skladu s budžetom Agencije, po nalogu generalnog direktora.
 3. Novčane kazne koje naplati Agencija u ostvarivanju svog prava da primijeni izvršne mjere, kao i doprinosi fakturirani prema nalogu Vijeća ministara, doznavačavaju se Vijeću ministara u cilju njihovog uključivanja u budžet institucija Bosne i Hercegovine.
 4. Raspolaganje sredstvima Agencije podliježe reviziji koju vrši glavna institucija za reviziju, a pored toga, i nezavisni revizor vrši reviziju svake godine.
 5. Agencija priprema godišnji izvještaj o finansijama i aktivnostima i podnosi ga Vijeću ministara. Vijeće ministara razmatra godišnji izvještaj Agencije i objavljuje ga najkasnije četiri mjeseca po završetku fiskalne godine.

X - PROCESNE ODREDBE

Član 45.

Pritužbe

Bez obzira na nadležnost redovnih sudova, korisnici ili zainteresirane strane mogu Agenciji dostavljati pritužbe, naročito one koje se odnose na kvalitet usluga, a koje nisu na zadovoljavajući način riješene s operatorom telekomunikacija. Agencija nastoji riješiti pritužbe u razumnom roku. Sve zainteresirane strane saraduju u ovom postupku, te podnose Agenciji sve podatke i dokumentaciju neophodnu za procjenu situacije. Agencija može precizirati vrste pritužbi koje će rješavati i metod koji će koristiti.

Član 46.

Izvršne mjere

1. U cilju osiguranja poštivanja kodeksa rada i pravila, Agencija ima izvršna ovlaštenja u skladu s evropskom regulatornom praksom.
2. U slučaju da neka telekomunikaciona ili emitera mreža radi bez dozvole ili pruža usluge bez dozvole, Agencija je ovlaštena da preduzme sve potrebne korake u cilju obustave takvog rada.
3. Agencija je ovlaštena da primjenjuje izvršne mjere srazmjerno prekršajima kako slijedi:
 - a) usmena ili pismena upozorenja;
 - b) inspeksijski pregled sredstava za koje je izdata dozvola;
 - c) konkretan zahtjev za preduzimanje određene radnje ili obustavu, koji se mora ispoštovati u okviru zadatog roka;
 - d) iznos određene novčane kazne ne smije biti veći od 150.000 KM u slučaju namjerne povrede ili povrede iz nehata pojedinih odredbi zakona ili uslova koji se navode u izdatoj dozvoli ili kodeksima rada i pravilima Agencije. Iznos izrečene novčane kazne srazmjeran je težini prekršaja i, tamo gdje je primjenjivo, bruto

finansijskom prihodu ostvarenom na osnovu prekršaja. U slučaju da se povrede ponove, izrečena novčana kazna ne smije biti veća od 300.000 KM. Agencija izrađuje pregled povreda i odgovarajućih kazni, koji usvaja Vijeće ministara;

e) nalog za obustavu emitiranja ili pružanja javnih telekomunikacionih usluga na period ne duži od tri mjeseca;

f) oduzimanje dozvole.

4. Na zahtjev Agencije, sve institucije za provođenje zakona u Bosni i Hercegovini pružaju pomoć u izvršenju odluka Agencije.

Član 47.

Žalbe

1. Pri odlučivanju o žalbama protiv odluka generalnog direktora, Vijeće Agencije radi prema Zakonu o upravnom postupku Bosne i Hercegovine i u cijelosti preispituje odluke protiv kojih je podnesena žalba.

2. Žalba protiv odluke generalnog direktora ne odgađa izvršenje.

3. Odluke Vijeća Agencije konačne su i obavezujuće u upravnom postupku. Sudsko preispitivanje odluke može se pokrenuti pred Sudom Bosne i Hercegovine.

XI - PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 48.

Kontinuitet

Pravila Agencije, koja su donesena prije stupanja na snagu ovog zakona, ostaju na snazi i važeća su.

Član 49.

Prijelazni mandat Odbora za implementaciju

1. Osim Vijeća Agencije i generalnog direktora, Agencija ima i Odbor za implementaciju do 31. decembra 2004. godine, kada Odbor za implementaciju prestaje postojati kao tijelo Agencije, a njegova uloga i funkcije od tog trenutka obavljaju se unutar ovlaštenja generalnog direktora. Odbor za implementaciju ima šest članova.

2. Odbor za implementaciju ovlašten je da rješava sve predmete koji se tiču povreda uslova za izdavanje dozvola i pravila koja je donijela Agencija, kao i da nametne odgovarajuće mjere i sankcije. Protiv tih odluka može se podnijeti žalba Vijeću Agencije koje postupa u skladu sa stavom 1. člana 47. ovog zakona. Žalba protiv odluke Odbora za implementaciju ne odgađa izvršenje.

3. Sve odluke Odbora za implementaciju donose se konsenzusom kad god je to moguće. U slučaju da se ne može postići konsenzus, Odbor za implementaciju donosi odluku o tom pitanju prostom većinom glasova, pod uslovom da su prisutna najmanje četiri člana koja glasaju. U slučaju jednakog broja glasova, odlučujući glas daje predsjedavajući sastanka.

4. Članovi Odbora za implementaciju moraju prijaviti svaki interes koji imaju u odnosu na operatera telekomunikacija ili emitera i izuzimaju se u slučajevima koji predstavljaju sukob interesa.

Član 50.

Stupanje na snagu i objavljivanje

1. Ovaj zakon stupa na snagu osam dana nakon objavljivanja u "Službenom glasniku BiH". Ovaj zakon objavljuje se i u "Službenim novinama Federacije BiH" i " Službenom glasniku Republike Srpske".
2. Ovaj zakon u potpunosti zamjenjuje Zakon o telekomunikacijama Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 10/99 od 29. juna 1999.).

PSBiH broj 82/03
2. septembra 2003. godine
Sarajevo

Predsjedavajući
Predstavničkog doma
Parlamentarne skupštine BiH
Šefik Džaferović, s. r.

Na temelju članka IV. Ustava Bosne i Hercegovine, Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine na sjednici Zastupničkog doma, održanoj 7. kolovoza 2003. godine, i sjednici Doma naroda, održanoj 2. rujna 2003. godine, donijela je

ZAKON

O KOMUNIKACIJAMA

I - UVOD I OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Predmet zakona

1. Ovim se zakonom regulira oblast komunikacija u Bosni i Hercegovini i uspostava i rad Regulatorne agencije za komunikacije Bosne i Hercegovine sukladno Ustavu Bosne i Hercegovine, koji predviđa uspostavu i funkcioniranje zajedničkih i međunarodnih komunikacijskih sredstava.
2. Komunikacije uključuju telekomunikacije, radio, emitiranje (uključujući kablsku televiziju) i usluge i sredstva koja su s tim u svezi.
3. Ovaj se zakon ne odnosi na telekomunikacijsku opremu instaliranu i u upotrebi isključivo za potrebe javne sigurnosti i obrane i Regulatorne agencije za komunikacije. Međutim, frekvencije koje takva oprema koristi dogovaraju se s Regulatornom agencijom za komunikacije.

Članak 2.

Definicije

1. Osim u slučaju navedenom u stavku 2. ovoga članka, svi izrazi koji se koriste u ovome zakonu imaju značenje koje im se daje u Općem okvirnom sporazumu za mir u BiH, pravilima i preporukama Međunarodne unije za telekomunikacije, odnosno preporukama Konferencije europskih uprava pošta i telekomunikacija, prema datom trenutku.
2. U smislu ovoga zakona i uređivanja sektora komunikacija:
 - a) Pristup označava stavljanje na raspolaganje uređaja i/ili usluga drugome poduzeću pod utvrđenim uvjetima, utemeljenim na isključivim, odnosno neisključivim pravima, u svrhu pružanja telekomunikacijskih usluga;
 - b) Agencija označava Regulatornu agenciju za komunikacije Bosne i Hercegovine;
 - c) Emiter označava pravnu ili fizičku osobu koja se bavi emitiranjem;
 - d) Emitiranje označava svako odašiljanje znakova, signala, teksta, slike, zvuka ili podataka od jedne do više točaka putem žice, optičkih kabela, radijskim ili bilo kojim drugim elektromagnetnim putem, namijenjenih za opći prijem od strane javnosti putem prijemnika koji su podešeni za tu svrhu;
 - e) Zajedničko sredstvo označava sustav koji obuhvata svaki od sljedećih elemenata: pitanja u svezi radiofrekvencijskoga spektra i njegovoga upravljanja; izdavanje dozvola svim emiterima; izdavanje dozvola svim operaterima telekomunikacija koji pružaju međunarodnu uslugu ili bilo koju uslugu od značaja za ukupno stanovništvo Bosne i Hercegovine; utvrđivanje i održavanje sustava naknada za izdavanje dozvola kako za emitiranje tako i za telekomunikacije; utvrđivanje tehničkih normi i normi koje se odnose na kvalitetu; plan numeracije; informacije potrebne za izradu ili održavanje imenika kao i svaka specifikacija, norma ili pravilo potrebno za osiguranje međusobne funkcionalnosti, odnosno međupovezivanja javnih telekomunikacijskih mreža te kompatibilnosti terminalne opreme s javnim telekomunikacijskim mrežama;

- f) Vijeće Agencije označava Vijeće Regulatorne agencije za komunikacije;
- g) Vijeće ministara označava Vijeće ministara Bosne i Hercegovine;
- h) Baza podataka za imenik označava, u svezi javne telekomunikacijske mreže, spisak koji sadrži imena, adrese i telefonske brojeve osoba koje se putem te usluge mogu kontaktirati;
- i) Baza podataka za frekvencije označava evidenciju frekvencija dodijeljenih na cijelome teritoriju Bosne i Hercegovine;
- j) Međupovezivanje označava fizičko i logičko povezivanje javnih telekomunikacijskih mreža korišteno od strane jednog ili različitih poduzeća, sa svrhom omogućavanja korisnicima jednog poduzeća da komuniciraju s korisnicima istog ili nekog drugog poduzeća, ili pristupaju uslugama koje pruža drugo poduzeće. Usluge mogu pružati uključene strane ili druge strane, koje imaju pristup mreži. Međupovezivanje je specifična vrsta pristupa koja se primjenjuje između javnih mrežnih operatera;
- k) Međunarodna telekomunikacijska usluga označava telekomunikacijsku uslugu koja se pruža između Bosne i Hercegovine i svake druge zemlje;
- l) Ministarstvo označava ministarstvo koje je, prema Zakonu o Vijeću ministara, mjerodavno za odgovarajuće aspekte komunikacija, koji su u djelokrugu Bosne i Hercegovine;
- m) Priključna točka mreže označava sve fizičke priključke, s njihovim priključnim tehničkim specifikacijama, a koji predstavljaju dio te javne telekomunikacijske mreže i neophodni su za pristup i efikasnu komunikaciju putem te javne telekomunikacijske mreže;
- n) Mobilna telekomunikacijska usluga označava uslugu čije se pružanje sastoji, u potpunosti ili djelomično, od uspostave radiokomunikacija za mobilnog korisnika i pri čemu se koriste, djelomično ili u potpunosti, mobilni sustavi;
- o) Javna telekomunikacijska mreža označava telekomunikacijsku mrežu koja se u potpunosti ili uglavnom koristi za pružanje telekomunikacijskih usluga;
- p) Radiokomunikacija označava svaki vid komunikacije putem radiovalova;
- lj) Telekomunikacijska mreža označava prijenosne sustave i u slučajevima na koje se to odnosi, opremu za komutiranje i usmjeravanje poziva, te druga sredstva koja omogućavaju prijenos signala putem žice, optičkih kabela, radijskim, ili bilo kojim drugim elektromagnetnim putem, uključujući ali se ne ograničavajući na satelitske mreže kao i fiksne i mobilne zemaljske mreže;
- r) Operateri telekomunikacija označavaju javna ili privatna tijela, kao i podružnice pod njihovom kontrolom, kojima je dodijeljena dozvola za uspostavu javne telekomunikacijske mreže, odnosno pružanje telekomunikacijskih usluga;
- s) Telekomunikacijske usluge označavaju usluge koje se obično pružaju uz naknadu, a koje se sastoje u cjelini ili uglavnom u prenošenju signala na telekomunikacijskim mrežama, uključujući, ali se ne ograničavajući na fiksnu i mobilnu mrežu kao i mrežu za prijenos podataka;
- t) Korisnik označava fizičku ili pravnu osobu koja koristi ili zahtijeva telekomunikacijsku uslugu.

Članak 3.

Djelokrug institucija Bosne i Hercegovine u oblasti komunikacija

1. U svrhu provedbe ustavnih odredaba u oblasti komunikacija, Vijeće ministara mjerodavno je za kreiranje politike, a Agencija je mjerodavna za reguliranje oblasti komunikacija.

2. Vijeće ministara mjerodavno je za:
 - a) izradu i usvajanje politike sukladno postojećim zakonima; i
 - b) određivanje zastupanja Bosne i Hercegovine na međunarodnim forumima u oblasti komunikacija.
3. Agencija je mjerodavna za:
 - a) reguliranje emitterskih i javnih telekomunikacijskih mreža i usluga, uključujući izdavanje dozvola, utvrđivanje cijena, međupovezivanje i definiranje osnovnih uvjeta za osiguranje zajedničkih i međunarodnih komunikacijskih sredstava; i
 - b) planiranje, koordiniranje, namjenu i dodjelu radiofrekvencijskog spektra,
4. Vijeće ministara i Agencija, sukladno pojedinačnim djelokruzima, definiranim ovim zakonom, poduzimaju sve razumne mjere za ostvarenje sljedećih ciljeva:
 - a) promoviranje pravične konkurencije u svrhu ostvarenja maksimalne dobiti za korisnike u smislu izbora, cijene i kvalitete;
 - b) da ne postoji ugrožavanje ili ograničenje konkurencije u sektoru komunikacija sukladno sektorskim politikama Vijeća ministara;
 - c) podsticanje učinkovitog investiranja u infrastrukturu i promoviranje inovacija;
 - d) zaštita autorskih prava i drugih prava na intelektualnu svojinu, kao i osobnih podataka i privatnosti;
 - e) osiguranje učinkovitog korištenja i učinkovitog upravljanja resursima radio frekvencija i brojeva sukladno propisima iz oblasti radiokomunikacija i drugim preporukama Međunarodne unije za telekomunikacije, i drugim međunarodnim sporazumima čiji je potpisnik Bosna i Hercegovina.

Članak 4.

Regulatorna načela emitiranja i telekomunikacija

1. Regulatorna načela emitiranja obuhvataju:
 - a) zaštitu slobode izražavanja i raznolikosti mišljenja poštujući općeprihvaćene norme ponašanja, nediskriminacije, pravičnosti, točnosti i nepristranosti;
 - b) razvoj profesionalnih i održivih komercijalnih i javnih emitera u namjeri da se uspostavi odgovarajuća ravnoteža između njih;
 - c) odvojenost emitera od političke kontrole i manipulacije, u svrhu jačanja demokratskih načela i uspostave tržišne ekonomije;
 - d) dozvole se dodjeljuju na temelju procedura kojim se osiguravaju odgovarajuće profesionalne norme programskih sadržaja, tehničkog rada i financiranje;
 - e) oglašavanje putem emitera uređuje se sukladno najboljoj europskoj praksi.
2. Regulatorna načela telekomunikacija obuhvataju:
 - a) pristup javnim telekomunikacijskim uslugama za sve korisnike, na transparentnoj, objektivnoj i nediskriminacijskoj osnovi, koje operater telekomunikacija može osigurati uz razumnu dobit;

- b) svaki korisnik telekomunikacijskih usluga putem te usluge ima neograničen pristup svakom drugom takvom korisniku;
- c) zaštićeni su interesi svih korisnika telekomunikacijskih usluga, u smislu dostupnosti tih usluga, njihove kvalitete i cijena;
- d) razina kvalitete u pružanju telekomunikacijskih usluga i telekomunikacijske opreme će, što je prije moguće, biti kompatibilna s općeprihvaćenim normama u Europskoj uniji;
- e) cijene telekomunikacijskih usluga su transparentne i nediskriminacijske;
- f) pod uvjetom da ispunjavaju svoje obveze u pružanju telekomunikacijskih usluga, operaterima telekomunikacija dozvoljeno je djelovanje na normalnim, komercijalnim linijama;
- g) sukladno sektorskim politikama Vijeća ministara, podstiče se otvoren pristup pružanju telekomunikacijskih usluga.

II - OPĆE ODREDBE ZA TELEKOMUNIKACIJSKU INFRASTRUKTURU

Članak 5.

Instaliranje i rad

1. Instaliranje i rad javnih telekomunikacijskih mreža podliježe proceduri izdavanja dozvola sukladno članku 10. ovoga zakona. Telekomunikacijska oprema i mreža namijenjena za međupovezivanje s javnim telekomunikacijskim mrežama ili za pružanje telekomunikacijskih usluga sukladna je priznatom najsuvremenijem dizajnu i funkcionalnosti o pitanju:
 - a) sigurnosti rada mreže;
 - b) integriteta mreže;
 - c) međuoperativnosti usluga;
 - d) uvjeta priključenja terminalne opreme.
2. Sukladno najnovijim dostignućima, Vijeće Agencije može donijeti detaljnija pravila o sigurnosti korištenja mreže, integriteta mreže, međuoperativnosti usluga i uvjeta priključenja terminalne opreme, te može od Agencije zatražiti da provede postupke provjere kako bi se očuvao integritet mreža.

Članak 6.

Dodjela privremenih mrežnih dozvola

1. Agencija može na zahtjev dodijeliti privremeno odobrenje za instaliranje i rad radiosustava i telekomunikacijske terminalne opreme u svrhu tehničkog, odnosno komercijalnog ispitivanja, pod uvjetom da nema zapreka s tehničke strane, posebno ako se ne očekuje pojava smetnji s drugom telekomunikacijskom opremom. Svako se takvo odobrenje može izdati na rok od najviše šest mjeseci.
2. Po isteku razdoblja datog u stavku 1. ovoga članka, može se nastaviti s pružanjem usluga jedino sukladno odredbama ovoga zakona.

III - TELEKOMUNIKACIJSKE USLUGE

Članak 7.

Pružanje telekomunikacijskih usluga

1. Za pružanje telekomunikacijskih usluga putem mobilnih i fiksnih mreža potrebna je dozvola sukladno odredbama ovoga zakona.
2. Za pružanje internet usluga potrebna je dozvola do potpune liberalizacije tržišta, kako to propisuje sektorska politika Vijeća ministara.
3. Operateri telekomunikacija moraju ispunjavati sljedeće zahtjeve:
 - a) sklopiti pisani ugovor s korisnicima;
 - b) korisnicima svojih usluga besplatno i na odgovarajući način učiniti dostupnim kratak i pregledan sažetak cijena;
 - c) na zahtjev Agencije, u razumnom roku dostaviti podatke o poslovanju, mreži i o prometu, uključujući i povjerljive podatke, ako ih operater telekomunikacija vodi kao povjerljive.

Članak 8.

Funkcioniranje i održavanje telekomunikacijskih usluga

1. Operateri telekomunikacija osiguravaju ispravno i nesmetano funkcioniranje svog sustava i pružanje telekomunikacijskih usluga sukladno odredbama ovoga zakona.
2. Operateri telekomunikacija održavaju svoj sustav u ispravnom stanju, te pravodobno poduzimaju mjere na otklanjanju smetnji i nedostataka u svom sustavu.
3. Operateri telekomunikacija bez nepotrebnog odgađanja izvještavaju Agenciju o svakom značajnom prekidu telekomunikacijskih veza kako to odredi Agencija.
4. Agencija može donijeti pravilo kojim utvrđuje uvjete, norme kvalitete, rokove i procedure za pružanje telekomunikacijskih usluga.

Članak 9.

Obveze operatera telekomunikacija koji pružaju javne govorne telefonske usluge

1. Operateri telekomunikacija koji pružaju javne govorne telefonske usluge:
 - a) održavaju ažuriran imenik pretplatnika;
 - b) održavaju uslugu davanja informacija iz imenika za pretplatničke linije;
 - c) osiguravaju besplatan pristup hitnim službama;
 - d) na zahtjev dostavljaju, Agenciji besplatno, a ostalim davateljima uz odgovarajuću naplatu, imenik pretplatnika u elektronskom obliku ili on-line u svrhu pružanja informacija ili objave imenika.
2. Pretplatnici imaju pravo odlučiti da li će njihov broj biti uvršten u bazu podataka.

Članak 10.

Izdavanje dozvola

1. Zahtjev za izdavanje dozvole upućuje se Agenciji. Agencija izdaje dozvolu u roku od dva mjeseca. U slučajevima u kojima treba primijeniti postupak utvrđivanja konkurentnosti i selektivnosti na temelju poređenja, Agencija može produžiti razdoblje potrebno za procjenu zahtjeva do četiri mjeseca kako bi osigurala da se postupak obavi na pravičan, razuman, otvoren, nediskriminatoran i transparentan način za sve zainteresirane strane.
2. Dozvola se izdaje:
 - a) ukoliko podnositelj zahtjeva ima neophode tehničke podobnosti; i
 - b) ukoliko ne postoji razlog za sumnju da podnositelj zahtjeva neće pružati date usluge sukladno dozvoli, osobito u pogledu obveza vezanih za kvalitetu usluga i ponudu. Uzimaju se u obzir financijska moć podnositelja zahtjeva, njegovo iskustvo u sektoru telekomunikacija i srodnim sektorima, kao i njegovo znanje.
3. U slučaju da dodjela prava na upotrebu frekvencija ili brojeva mora biti ograničena, Agencija ustupa takva prava na temelju kriterija za odabir koji moraju biti objektivni, nediskriminatorni, transparentni i proporcionalni. U okviru tih kriterija za odabir mora se pridati odgovarajući značaj postizanju ciljeva i regulatornih načela iz čl. 3. i 4. ovoga zakona.
4. Za potrebe odlučivanja o izdavanju dozvole, Agencija ima pravo zahtijevati sve informacije o podnositelju zahtjeva.
5. Ukoliko Agencija donese negativnu odluku, navode se razlozi za odbijanje izdavanja dozvole, uz postojanje prava na priziv protiv ove odluke koji se upućuje Vijeću Agencije.

Članak 11.

Prijenos i izmjene dozvole

1. Dozvola može biti prenesena u cijelosti ili djelomično samo uz suglasnost Agencije. Agencija definira uvjete prijena dozvole.
2. Agencija može izmijeniti pojedine odredbe dozvole prije njezinog isteka ukoliko su izmjene neophodne da bi se zaštitio javni interes. Osim toga, dozvola može biti izmijenjena:
 - a) na zahtjev, ukoliko ispunjavanje aranžmana iz dozvole nije više razumno zbog promjene okolnosti, pod uvjetom da su interesi zaštićeni od strane Agencije i da se ne ugrožava pravična konkurencija;
 - b) na zahtjev ili na inicijativu Agencije ukoliko su neophodne izmjene frekvencija dodijeljenih za korištenje u dozvoli u pogledu tehničkih ili zakonskih uvjeta u interesu učinkovitog upravljanja frekvencijama i pravične konkurencije.
3. Izmjena uvjeta dozvole vrši se uz odgovarajuće poštivanje ekonomskih i operativnih interesa korisnika dozvole. Ovim se ne opravdavaju nikakvi zahtjevi za naknadu.

IV - UNIVERZALNE TELEKOMUNIKACIJSKE USLUGE

Članak 12.

Univerzalne telekomunikacijske usluge

1. Univerzalne telekomunikacijske usluge su najmanji opseg telekomunikacijskih usluga koji je dostupan cijeloj javnosti po pristupačnoj cijeni na cijelome teritoriju Bosne i Hercegovine.

2. Na prijedlog Agencije, Vijeće ministara definira opseg univerzalnih telekomunikacijskih usluga i, po potrebi, financijski mehanizam uzimajući pri tome u obzir stvarne potrebe građana i ekonomska i tehnološka kretanja na tržištu.

3. Na prijedlog Agencije, Vijeće ministara određuje operatere telekomunikacija mjerodavne za pružanje univerzalnih telekomunikacijskih usluga u svrhu pokrivanja cijelog teritorija Bosne i Hercegovine poštujući načela objektivnosti, transparentnosti, nediskriminacije i proporcionalnosti.

4. Agencija donosi pravilo kojim određuje kriterije kvalitete za pružanje univerzalnih telekomunikacijskih usluga i kontrolira njegovo poštivanje.

V - KONKURENCIJA NA TRŽIŠTU TELEKOMUNIKACIJA

Članak 13.

Opće odredbe

Vijeće ministara utvrđuje mjere u svrhu potpune liberalizacije sukladno politici sektora telekomunikacija.

Članak 14.

Operateri telekomunikacija sa značajnom tržišnom snagom

1. Smatra se da operater telekomunikacija ima značajnu tržišnu snagu, ako, bilo individualno ili zajedno s drugima, ima položaj koji je jednak dominaciji, odnosno položaj ekonomske moći, koja mu u znatnoj mjeri omogućava da radi neovisno o konkurentima, klijentima i krajnjim korisnicima.

2. Agencija jednom godišnje vrši analizu odgovarajućeg tržišta i objavljuje listu svih operatera telekomunikacija, koji u određenom geografskom području imaju značajnu tržišnu snagu.

Članak 15.

Otvoreni pristup mreži i interface-i

1. Sukladno načelima nediskriminacije, operater telekomunikacija sa značajnom tržišnom snagom pruža konkurentima na tržištu usluge pod komparativnim okolnostima, jednakim uvjetima i iste razine kvalitete kao usluge koje koristi za svoje vlastite potrebe ili za potrebe udruženih partnerskih tvrtki.

2. Operater telekomunikacija iz stavka 1. ovoga članka ne ograničava pristup mreži, osim iz razloga koji su od suštinskog značaja za:

- a) sigurnost rada mreže;
- b) očuvanje integriteta mreže;
- c) međuoperativnost usluga, u opravdanim slučajevima; i
- d) odgovarajuću zaštitu podataka.

3. Agencija može donijeti pravila ponašanja ili zabraniti određena ponašanja operatera telekomunikacija, koja su u suprotnosti s odredbama datim u stavku 1. ovoga članka, ili poništiti ugovore i smatrati ih djelomično ili u potpunosti nevažećim, ukoliko dati operater telekomunikacija zloupotrijebi svoju značajnu tržišnu snagu. Prije poduzimanja takve mjere Agencija od datog operatera telekomunikacija traži da u odgovarajućem roku prestane s osporavanom zloupotrebom.

4. Zloupotrebom se smatra slučaj kada operater telekomunikacija sa značajnom tržišnom snagom pruža sebi ili partnerskim tvrtkama pristup uslugama koje nudi interno, ili uslugama koje nudi na tržištu pod povoljnijim uvjetima nego što su uvjeti pod kojima drugi konkurenti mogu koristiti takve usluge u sklopu njihovih usluga.
5. Operateri telekomunikacija sa značajnom tržišnom snagom nude interface-e sukladno načelima otvorenoga pristupa mreži. Na zahtjev operatera telekomunikacija, Agencija osigurava dostupnost načela otvorenoga pristupa.
6. Agencija može biti ovlaštena obvezati operatere javnih telekomunikacijskih mreža sa značajnom tržišnom snagom da pružaju usluge međupovezivanja po troškovno orijentiranim cijenama, ukoliko to smatra neophodnim da bi se ostvarili ciljevi dati u stavku 4. članka 3. kao i članku 4. ovoga zakona.

Članak 16.

Obveza pregovaranja

1. Svaki je operater javne telekomunikacijske mreže obavezan ponuditi drugim operaterima međupovezivanje na njihov zahtjev. Sve zainteresirane strane nastoje osigurati i unaprijediti komunikaciju između korisnika različitih javnih telekomunikacijskih mreža.
2. Ako se ne može postići dogovor o međupovezivanju između operatera javnih telekomunikacijskih mreža u roku od šest tjedana od primitka zahtjeva, svaka strana uključena u međupovezivanje može se obratiti Agenciji za posredovanje.
3. U slučaju iz stavka 2. ovoga članka, Agencija će u roku od šest tjedana ili, iznimno, u roku od najviše deset tjedana nakon primitka zahtjeva saslušati sudionike međupovezivanja i odlučiti o načinu i uvjetima međupovezivanja sukladno europskoj praksi, te donijeti odluku koja zamjenjuje ugovor između sudionika međusobnog povezivanja u dijelu u kojem nisu suglasni.
4. Agencija ima pravo tražiti od operatera telekomunikacija sa značajnom tržišnom snagom da izrade listu standardnih ponuda međupovezivanja za svoje mreže. Ponude se dostavljaju Agenciji u pismenom obliku, a Agencija ih objavljuje po potrebi.

Članak 17.

Minimalni broj iznajmljenih linija

Operateri telekomunikacija sa značajnom tržišnom snagom koji pružaju usluge iznajmljivanja linija obavezani su, na tržištu na kojem dominiraju, javno istaknuti minimalnu ponudu linija za iznajmljivanje s ujednačenim tehničkim karakteristikama sukladno odgovarajućim direktivama Europske unije. Na zahtjev operatera telekomunikacija, Agencija pruža odgovarajuće informacije u svezi tehničkih karakteristika linija.

Članak 18.

Pristup i međupovezivanje javnih telekomunikacijskih mreža

1. Operater telekomunikacija sa značajnom tržišnom snagom omogućava drugim korisnicima pristup svojoj javnoj telekomunikacijskoj mreži ili razvezanim dijelovima takve mreže. Obveza koja se odnosi na međupovezivanje ne primjenjuje se pod uvjetom da operater telekomunikacija podnese dokaz o tome da data obveza nije odgovarajuća u datome slučaju. Agencija u roku od šest tjedana donosi odluku o opravdanosti tog neprimjenjivanja kao i o tome da li su dodatni tehnički ili ekonomski izdaci za traženu uslugu razumni sa stajališta posebnih propisa o tržišnoj konkurenciji.
2. Pristup mreži daje se putem priključnih točaka koje su obično dostupne na tržištu (opći pristup mreži). Pristup može biti također dat putem posebnih priključaka (poseban pristup mreži) na zahtjev korisnika.

3. Sporazumi o pristupu mreži i međupovezivanju temelje se na objektivnim kriterijima, razumljivi su i osiguravaju nediskriminacijski i ravnopravan pristup telekomunikacijskim mrežama operatera sukladno stavku 1. ovoga članka.

Članak 19.

Opseg međupovezivanja

1. Osnovne usluge od kojih se sastoji međupovezivanje su:
 - a) pristup novog operatera telekomunikacija na mrežu operatera telekomunikacija sa značajnom tržišnom snagom putem programiranog odabira mreže ili biranjem selekcijskog broja sukladno planu numeracije;
 - b) osiguranje neophodnih podataka o prometu za relevantni priključak operateru telekomunikacija s kojim je ostvareno međupovezivanje;
 - c) prespajanje poziva korisnicima drugoga operatera s kojim je ostvareno međupovezivanje;
 - d) osiguranje obračunskih podataka u odgovarajućem obliku za operatera s kojim je ostvareno međupovezivanje.
2. Agencija donosi pravilo s detaljnim odredbama koje se odnose na međupovezivanje. Agencija pri tome uzima u obzir zaštitu učinkovite tržišne konkurencije, održavanje dosljedne kvalitete usluga i usklađenost s obvezujućim međunarodnim propisima. Osim toga, Agencija će odrediti minimalan broj razvezanih elemenata mreže koji se nude.
3. U slučaju sporova, Agencija odlučuje o prikladnosti troškova i tehničkoj izvodljivosti pristupa mreži i međupovezivanja.

Članak 20.

Uvjeti poslovanja i cijene

1. Operateri telekomunikacija određuju uvjete poslovanja, opisuju usluge koje nude i preciziraju relevantne cijene. Uvjeti poslovanja, opis usluga i cijene dostavljaju se Agenciji i objavljuju u odgovarajućem obliku. Ukoliko je potrebna suglasnost, shodno st. 3. i 6. ovoga članka, telekomunikacijska se usluga ne pruža dok se ne dobije suglasnost.
2. Promjene uvjeta poslovanja i cijene objavljuju se u odgovarajućem obliku najmanje mjesec dana prije stupanja na snagu. Svaka promjena sadržaja ugovora daje pravo drugoj ugovornoj strani da raskine ugovor s operaterom telekomunikacija u roku od četiri tjedna od objave promjene.
3. O pitanju uvjeta poslovanja operatera telekomunikacija sa značajnom tržišnom snagom, Agencija daje suglasnost za sljedeće telekomunikacijske usluge:
 - a) govorna telefonska usluga putem fiksne ili mobilne mreže; i
 - b) iznajmljivanje linija.
4. Ako operater telekomunikacija nema značajnu tržišnu snagu, uvjeti poslovanja i znatnije promjene tih uvjeta predočavaju se Agenciji prije početka pružanja usluga ili nadnevka stupanja promjena na snagu. U slučaju usluga preciziranih u stavku 3a. ovoga članka, Agencija može osporiti uvjete poslovanja u roku od osam tjedana, ako su u suprotnosti s ovim zakonom ili pravilima donesenim na temelju njega.
5. Ako je radi rješenja spora potrebno izmijeniti uvjete poslovanja, te se izmjene mogu utvrditi uz suglasnost Agencije.

6. Kada su u pitanju cijene operatera telekomunikacija sa značajnom tržišnom snagom, Agencija daje suglasnost za sljedeće telekomunikacijske usluge:

- a) govorna telefonska usluga putem fiksne ili mobilne mreže; i
- b) iznajmljivanje linija.

7. Ako operater telekomunikacija nema značajnu tržišnu snagu, Agencija se izvještava o cijenama usluga kako je utvrđeno u stavku 6. ovoga članka prije početka njihove primjene. Cijene su ujednačene unutar tarifnog područja.

8. Za objavu uvjeta poslovanja i određivanja cijena operatera telekomunikacija sa značajnom tržišnom snagom, Agencija pravilom utvrđuje okvirne uvjete uključujući i načela strukturiranja cijena. Posebno se precizira sljedeće: vrsta i sadržaj obveze pružanja usluga, osnova na kojoj će se vršiti proračun cijena, uvjeti za interface-e, kvaliteta raznih prijenosnih puteva, uvjeti za korištenje, pristup mreži i međupovezivanje, te vremenska ograničenja za stavljanje zabrane na subvencioniranje, kojim se omogućuje uvođenje novih usluga i tehnologija.

Članak 21.

Strukturno odvajanje i zaseban obračun

1. Poduzećima sa značajnom tržišnom snagom na tržištima koja nisu telekomunikacijska ili koja uživaju posebna ili ekskluzivna prava u drugim sektorima zabranjeno je nepravilno subvencionirati cijene za svoje telekomunikacijske usluge iz područja u kojima imaju posebna ili isključiva prava. Za određivanje razine cijena tvrtki sa značajnom tržišnom snagom primjenjuje se načelo troškovne orijentiranosti.
2. Operateri telekomunikacija sa značajnom tržišnom snagom na tržištima, koja nisu telekomunikacijska ili koji uživaju posebna ili ekskluzivna prava u drugim sektorima, razdvajaju na adekvatan način svoje poslovne aktivnosti u sektoru telekomunikacija od drugih poslovnih aktivnosti u pogledu organizacije i obračuna, u svrhu osiguranja transparentnosti protoka usluga i sredstava između tih sektora u kojima rade.
3. Operateri telekomunikacija sa značajnom tržišnom snagom na telekomunikacijskom tržištu ne smiju vršiti nepravilno subvencioniranje svojih usluga.
4. Operateri telekomunikacija sa značajnom tržišnom snagom na telekomunikacijskom tržištu vode odvojeno, s jedne strane, svoje aktivnosti u svezi međupovezivanja i, s druge strane, ostale aktivnosti sa svrhom utvrđivanja svih elemenata troškova i prihoda, s osnovom za njihov obračun i detaljnim metodama pripisivanja koje se koriste u svezi djelatnosti međupovezivanja.
5. Agencija može staviti van snage uvjete iz st. 3. i 4. ovoga članka na neodređeno vrijeme ali ne duže od tri godine nakon stupanja na snagu ovoga zakona kako bi pružila mogućnost operaterima telekomunikacija da ispune ove uvjete.
6. Agencija, po službenoj dužnosti ili na zahtjev sudionika na tržištu, pokreće postupak istrage, ako postoji opravdana sumnja da su prekršene odredbe ovoga članka. U tu svrhu Agencija može pregledati knjige i evidenciju operatera telekomunikacija o kojem je riječ, te zahtijevati pojedinosti o raspodjeli troškova.

Članak 22.

Obračun troškova

1. Operateri telekomunikacija sa značajnom tržišnom snagom na telekomunikacijskom tržištu vode sustav obračuna troškova, koji pripisuje troškove i elemente troškova svim uslugama i elementima usluge i omogućava nakadni financijski pregled sukladno pravilima Agencije i konkretnim odredbama naznačenim u dozvolama. Agencija ima pravo pristupa informacijama u svezi obračuna troškova.

2. Agencija može staviti van snage uvjete iz stavka 1. ovoga članka na neodređeno vrijeme, ali ne duže od tri godine nakon stupanja na snagu ovoga zakona, kako bi pružila mogućnost operaterima telekomunikacija da ispune ove uvjete.

VI - ADRESIRANJE I NUMERACIJA

Članak 23.

Definicije

Pojmovi upotrijebljeni u ovome poglavlju imaju sljedeće značenje:

- a) adresa označava zbir svih elemenata adresiranja za ciljani odabir komunikacijske veze;
- b) elementi adresiranja označavaju znakove, slova, cifre i signale za ciljani odabir komunikacijskih veza;
- c) plan adresiranja označava zbir svih mogućih kombinacija elemenata adresiranja koji se upotrebljavaju za identificiranje osoba, računarskih procesa, mašina, uređaja ili telekomunikacijske opreme uključene u telekomunikacijske procese;
- d) prethodni odabir operatera označava mogućnost da pretplatnici koji to žele mogu:
 - odabrati da određene kategorije komunikacijskih usluga budu izvršene od strane prethodno odabranog operatera bez potrebe da se bira pristupni pozivni broj ili poštuje neka druga procedura za usmjeravanje poziva; i
 - suspendirati svaku prethodno odabranu mogućnost za individualne pozive na pojedinačnoj osnovi, birajući pristupni pozivni broj uz prethodni dogovor s drugim operaterima telekomunikacija;
- e) odabir operatera označava mogućnost da pretplatnici biranjem pristupnog pozivnog broja na pojedinačnoj osnovi mogu izabrati određene kategorije telekomunikacijskih usluga koje će izvršiti odabrani operater;
- f) brojevi označavaju nizove cifara koji služe za adresiranje u telekomunikacijskim mrežama;
- g) plan numeracije označava zbir svih mogućih kombinacija elemenata adresiranja pomoću cifara radi identificiranja osoba, računarskih procesa, strojeva, uređaja ili telekomunikacijske opreme uključene u telekomunikacijske procese;
- h) prenosivost broja označava mogućnost za pretplatnike koji to traže da zadrže svoj broj u fiksnoj telefonskoj mreži na određenoj lokaciji neovisno o promjeni operatera telekomunikacija.

Članak 24.

Opseg

1. Svrha adresiranja je učinkovito strukturiranje i upravljanje adresnim prostorom radi zadovoljenja zahtjeva operatera telekomunikacija na pravičan i nediskriminirajući način.
2. Radi ostvarenja ciljeva iz stavka 1. ovoga članka, Agencija izrađuje planove adresiranja i propisuje uvjete za ostvarenje prava na dodjelu i korištenje adresa.

Članak 25.

Plan numeracije

1. Prigodom izrade planova numeracije, Agencija uzima u obzir međunarodne propise, osobito u pogledu njihove strukture. Agencija poduzima adekvatne mjere radi osiguranja dostupnosti adekvatnog broja adresa. U planovima numeracije ostavlja se prostor, koliko je tehnički izvodljivo, za nove unutarnje i međunarodne usluge i za prenosivost broja.
2. Struktura plana numeracije i propisi koji određuju namjenu brojeva garantiraju jednaku mogućnost i jednak postupak za sve operatere telekomunikacija.

Članak 26.

Promjene planova numeracije

1. Agencija može načiniti izmjene planova numeracije radi provedbe međunarodnih obveza ili preporuka i zaštititi adekvatnu dostupnost elemenata adresiranja sukladno posljednjoj dostignutoj razini. Vodi se računa o učinku na stranke kojih se to tiče, osobito o izravnim i neizravnim troškovima prilagodbe.
2. Operateri telekomunikacija na koje utječu takve promjene obvezni su primijeniti potrebne mjere na vlastiti trošak.

3. Promjene plana numeracije u cjelini ili djelomično ili promjene propisa koji određuju namjenu brojeva ni u kojem slučaju ne opravdavaju traženje odštete.

Članak 27.

Prenosivost broja, odabir operatera, prethodni odabir operatera

1. Agencija osigurava poduzimanje potrebnih mjera za pripremu uvođenja prenosivosti broja za telefonske brojeve u vidu prenosivosti operatera mreže, tako da prenosivost broja u Bosni i Hercegovini bude dostupna sukladno roku koji odredi Vijeće ministara. Agencija propisuje raspored i dinamiku uvođenja prenosivosti broja, uzimajući u obzir raspored koji se primjenjuje u Europskoj uniji, tako da ne predstavlja prepreku tržišnoj konkurenciji.
2. Planovi numeracije oblikuju se tako da omogućе korisnicima telekomunikacijske mreže odabir operatera na kojeg se žele priključiti.
3. Vijeće ministara donosi odluku o tome kada će ove usluge biti dostupne.
4. Na temelju odluke Vijeća ministara, Agencija donosi pravilo kojim utvrđuje detalje.

Članak 28.

Upravljanje brojevima i dodjela brojeva

1. Agencija je mjerodavna za učinkovito upravljanje planovima numeracije, osobito za racionalno korištenje i dodjelu elemenata za adresiranje operaterima telekomunikacija.
2. Agencija po zahtjevu dodjeljuje elemente adresiranja operaterima telekomunikacija na upotrebu. Dodjela se vrši sukladno načelima objektivnosti, nediskriminacije i razumljivosti, osobito načelom jednakih mogućnosti.

Članak 29.

Korištenje adresa

1. Elementi adresiranja koji se dodijele određenom operateru telekomunikacija ne mogu postati njegovo vlasništvo. Operater telekomunikacija ima samo pravo korištenja određenih elemenata.
2. Agencija ima pravo primiti sve informacije neophodne za upravljanje dodijeljenim elementima adresiranja. Dodjeljivanje adresa operateru telekomunikacija podliježe plaćanju naknade.

VII - ODREDBE O RADIOFREKVENTNOM SPEKTRU

Članak 30.

Upravljanje frekvencijama i Plan namjene frekvencija

1. Agencija, u suradnji s Vijećem ministara, upravlja frekventnim spektrom sukladno međunarodnim sporazumima. Agencija poduzima odgovarajuće mjere u svrhu osiguranja učinkovite i neometane upotrebe radiospektra Bosne i Hercegovine.
2. Agencija usvaja Plan namjene radiofrekventnih opsega, kojim se definiraju radio frekvencije ili radiofrekventni opsezi namijenjeni za individualne radiokomunikacije i individualne skupine korisnika. Plan se objavljuje u odgovarajućem obliku.

Članak 31.

Plan korištenja frekvencija

Agencija priprema Plan korištenja frekvencija na temelju Plana namjene frekvencija. Plan korištenja frekvencija sadrži podjelu frekventnih opsega na korištenje frekvencija i specifikacije za korištenja tih frekvencija. Plan se objavljuje u odgovarajućem obliku.

Članak 32.

Korištenje radiofrekvencija

1. Korištenje radiofrekvencija podliježe odobrenju Agencije. Dodjela frekvencija bit će nediskriminacijska sukladno planu korištenja frekvencija i utemeljena na objektivnim kriterijima uspostavljenim od strane Agencije. Agencija odlučuje o zahtjevu u roku od šest tjedana, osim u slučaju da posebne okolnosti, kao što je nepotpunost dokumentacije, zahtijevaju duže razdoblje.
2. Agencija dodjeljuje frekvencije na korištenje ukoliko su:
 - a) predviđene za korištenje u Planu korištenja frekvencija;
 - b) raspoložive; i
 - c) kompatibilne s drugim korištenjima frekvencija.
3. Agencija pravilom utvrđuje detaljne odredbe koje se odnose na korištenje frekvencija i dodjelu frekvencija, uključujući zahtjeve za dodjelu.

VIII - RADIO I TELEKOMUNIKACIJSKA TERMINALNA OPREMA

Članak 33.

Radio i telekomunikacijska terminalna oprema

1. Radio i telekomunikacijska terminalna oprema mora zadovoljavati odredbe ovoga zakona da bi se mogla slobodno nuditi na tržištu, slobodno prenositi i koristiti u Bosni i Hercegovini, pod uvjetom da je ispravno instalirana i da se ispravno održava.
2. Odredbe ovoga dijela zakona ne odnose se na:
 - a) radioopremu samo za prijem, koja se namjerava koristiti isključivo za prijem zvuka i TV emitterskih usluga;

- b) radio i telekomunikacijsku terminalnu opremu koja je regulirana posebnim propisima i namijenjena je za upotrebu u civilnoj avijaciji, upravljanju zračnim prometom i u pomorskom transportu;
 - c) radio i telekomunikacijsku terminalnu opremu koja se koristi isključivo za potrebe javne sigurnosti i obrane.
3. Osim slučajeva navedenih u stavku 2. ovoga članka, ovo se poglavlje također ne odnosi na radioopremu koju sastavljaju radioamateri, s izuzetkom opreme koja se slobodno prodaje na tržištu. Zbirka komponenata namijenjenih za sastavljanje od strane radioamatera entuzijasta i tvornički proizvedene radioopreme, koju radioamateri prepravljaju i koriste, ne smatra se opremom koja se slobodno prodaje na tržištu.

Članak 34.

Osnovni zahtjevi

1. Radio i telekomunikacijska terminalna oprema mora ispunjavati sljedeće osnovne zahtjeve:
 - a) zahtjeve o zaštiti zdravlja i sigurnosti korisnika i bilo kojih drugih osoba; i
 - b) zahtjeve koji se tiču elektromagnetne kompatibilnosti.
2. Radiooprema bit će ugrađena na takav način da učinkovito koristi radiofrekvencijski spektar za zemaljske, svemirske i orbitalne radiokomunikacije i izbjegava štetne utjecaje.
3. Smatrat će se da je svaki uređaj koji ispunjava usklađene norme Europske unije sukladan st. 1. i 2. ovoga članka.

Članak 35.

Stavljanje u rad i pravo na priključenje

1. Svaki uređaj koji ispunjava osnovne zahtjeve iz članka 34. i deklariran je sukladno važećim procedurama za procjenu, koje su date u relevantnim europskim direktivama i posjeduje CE oznaku usklađenosti, može se pustiti u rad u namijenjenu svrhu.
2. Svaki uređaj koji ne zadovoljava zahtjeve iz stavka 1. ovoga članka proći će proceduru ocjene usklađenosti, koju provodi domaće tijelo za procjenu usklađenosti. Agencija, uz konzultacije s Vijećem ministara, definiira način atestiranja opreme, kriterije koje domaća verificirana tijela moraju ispuniti.
3. Neovisno o stavku 1. ovoga članka, Agencija može ograničiti stavljanje u rad radioopreme zbog razloga koji se odnose na efektivnu i odgovarajuću upotrebu radiospektra, izbjegavanje štetnih smetnji ili pitanja javnoga zdravlja.
4. Operateri ne mogu odbiti priključiti telekomunikacijsku terminalnu opremu na odgovarajuće interface-e iz tehničkih razloga ukoliko oprema zadovoljava zahtjeve iz ovoga zakona.
5. Ako radio i telekomunikacijska terminalna oprema, koja ispunjava zahtjeve iz ovoga zakona, prouzrokuje ozbiljne štete na mreži, štetne radiosmetnje ili štete radu mreže, operater javne telekomunikacijske mreže može biti ovlašten odbiti priključenje, isključiti takav uređaj ili ga povući iz upotrebe. Operater telekomunikacija odmah izvještava korisnika i Agenciju o takvim mjerama. Agencija je ovlaštena potvrditi ili odbaciti takve mjere.
6. Agencija je ovlaštena poduzeti sve mjere kako bi spriječila priključak svakoga uređaja na javnu telekomunikacijsku mrežu koji ne ispunjava zahtjeve iz ovoga zakona.

IŽ - REGULATORNA AGENCIJA ZA KOMUNIKACIJE

Članak 36.

Agencija

1. Agencija je funkcionalno neovisna i neprofitna institucija sa statusom pravne osobe prema zakonima Bosne i Hercegovine. Agencija obavlja svoje zadaće sukladno ciljevima i regulatornim načelima koji su navedeni u čl. 3. i 4. ovoga zakona, kao i sukladno sektorskim politikama Vijeća ministara. U obnašanju svojih zadaća Agencija djeluje sukladno načelima objektivnosti, transparentnosti i nediskriminacije. Članovi tijela Agencije, njeni dužnosnici i osoblje djeluju u interesu Bosne i Hercegovine i njezinih građana u cjelini.
2. Tijela Agencije su Vijeće Agencije i generalni direktor čije su zadaće navedene u čl. 39. i 40. ovoga zakona.
3. Ni Vijeće ministara niti ministri, kao ni neka druga osoba, neće se ni na koji način miješati u donošenje odluka Agencije u pojedinačnim slučajevima.

Članak 37.

Dužnosti Agencije

1. Sukladno odredbama ovoga zakona, dužnosti Agencije su:
 - a) proglašavanje pravila u oblasti emitiranja i telekomunikacija i osiguranje njihovoga poštivanja;
 - b) izdavanje dozvola emiterima i operaterima telekomunikacija sukladno odredbama ovoga zakona i praćenje poštivanja uvjeta izdatih dozvola;
 - c) planiranje, upravljanje, namjena i dodjela frekvencijskog spektra, praćenje njegovoga korištenja, kao i održavanje i objava Plana korištenja frekvencijskog spektra za cijeli teritorij Bosne i Hercegovine; i
 - d) postavljanje zahtjeva za objavom i dostavom informacija, koje su potrebne za propisno obavljanje regulatornih obveza;
 - e) primjena tehničkih normi i normi kvalitete, kako bi se npr. osigurala međupovezanost i funkcionalnost javnih telekomunikacijskih mreža i usluga;

- f) utvrđivanje i održavanje sustava tehničkih naknada za izdavanje dozvola kako u oblasti emitiranja tako i u oblasti telekomunikacija; i
- g) ostale dužnosti koje joj se dodijele sukladno ovom zakonu ili od strane Vijeća ministara.

Članak 38.

Procedure za donošenje pravila Agencije

1. Prije donošenja pravila predviđenih ovim zakonom, Agencija:
 - a) objavljuje nacrt pravila;
 - b) omogućava najmanje 14 dana za podnošenje komentara; i
 - c) posvećuje dužnu pozornost svakom komentaru koji se tiče objavljenog nacrta pravila.
2. Pravila Agencije stupaju na snagu osmog dana od dana objave u "Službenom glasniku BiH".

Članak 39.

Vijeće Agencije

1. Agencija ima Vijeće, koje vodi Agenciju u pogledu strateških pitanja provedbe zakona, te obavlja konzultacije s generalnim direktorom i prima od njega izvješća. Vijeće Agencije usvaja kodeks rada i pravila za emitiranje i telekomunikacije. Osim toga, Vijeće Agencije ima funkciju apelacijskoga tijela za odluke koje donosi generalni direktor.
2. Vijeće Agencije sastoji se od sedam članova koje predlaže Vijeće ministara, na temelju liste kandidata koju je utvrdilo Vijeće Agencije, koja će sadržavati dvostruko više kandidata od raspoloživih mjesta, a imenuje ih Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine. Parlamentarna skupština prihvata ili odbacuje predložene kandidate u roku od 30 dana nakon podnošenja prijedloga. Ukoliko Parlamentarna skupština odbaci prijedlog, Vijeće ministara predlaže drugu osobu s liste kandidata koju je utvrdilo Vijeće Agencije i podnosi taj prijedlog Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine. Članovi Vijeća Agencije imenuju se na temelju svojih osobnih sposobnosti kao pojedinci koji imaju pravno, ekonomsko, tehničko ili drugo relevantno iskustvo i stručnjaci su u oblasti telekomunikacija, odnosno emitiranja, na razdoblje od četiri godine i mogu biti ponovno imenovani samo na još jedan mandat. Članovi biraju predsjedatelja i dopredsjedatelja iz svojih redova. Vijeće Agencije sastaje se najmanje četiri puta godišnje. Generalni direktor podnosi izvješće Vijeću Agencije o strateškim pitanjima provedbe. Generalni direktor nazočan je svim sastancima Vijeća Agencije bez prava glasa.
3. Dužnosnici na zakonodavnim ili izvršnim dužnostima na svakoj razini vlasti, ili članovi tijela političkih stranaka ne mogu se kandidirati za članstvo u Vijeću Agencije.
4. Članovi Vijeća Agencije moraju prijaviti svaki interes koji imaju u odnosu na operatera telekomunikacija ili emitera i izuzimaju se u slučajevima koji predstavljaju sukob interesa.

Članak 40.

Generalni direktor

1. Agencijom rukovodi generalni direktor koga predlaže Vijeće Agencije, a potvrđuje Vijeće ministara u roku od 30 dana nakon podnošenja prijedloga. Generalni direktor odgovoran je za sve regulatorne funkcije Agencije. Osim toga, generalni direktor odgovoran je za sve administrativne poslove Agencije, uključujući ali ne ograničavajući se na provedbu ovoga zakona i drugih relevantnih zakona, za sva kadrovska pitanja Agencije, kao i za uspostavu pravila o internim procedurama. Mandat generalnoga direktora je četiri godine i može biti ponovno imenovan samo na još jedan mandat.
2. Prijedlog za imenovanje generalnoga direktora uslijedit će nakon javnog natječaja koji se objavljuje u službenom glasniku s rokom za podnošenje prijave od najmanje četiri tjedna. Prijavljeni kandidati moraju imati relevantno iskustvo u oblasti telekomunikacija, odnosno emitiranja i potvrđene rukovodne sposobnosti.
3. Dužnosnici na zakonodavnim ili izvršnim dužnostima na svakoj razini vlasti, ili članovi tijela političkih stranaka ne mogu se predložiti za generalnoga direktora.
4. Generalni direktor nema nikakve financijske odnose s operaterom telekomunikacija ili emiterom.

Članak 41.

Donošenje odluka Vijeća Agencije

Sve odluke Vijeća Agencije donose se konsenzusom kad god je to moguće. U slučaju da se ne može postići konsenzus, Vijeće Agencije donosi odluku o tom pitanju prostom većinom glasova, pod uvjetom da su nazočna najmanje četiri člana koja glasuju. U slučaju jednakoga broja glasova, odlučujući glas daje predsjedatelj sastanka.

Članak 42.

Smjenjivanje članova Vijeća Agencije i generalnoga direktora

1. Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine ima isključivu ovlast za smjenjivanje članova Vijeća Agencije prije isteka njihovoga mandata. Vijeće ministara ima isključivu ovlast da smijeni generalnoga direktora prije isteka njegovoga mandata. Do ranijeg prestanka mandata može doći pod određenim okolnostima koje su utvrđene u daljnjem tekstu:
 - a) u slučaju bolesti koja generalnoga direktora ili članove Vijeća Agencije čini nesposobnim za obnašanje dužnosti;
 - b) u slučaju proglašenja krivim za kazneno djelo koje se kažnjava zatvorom;

- c) u slučaju da kod generalnoga direktora ili članova Vijeća Agencije postoji sukob interesa, kako je definirano Etičkim kodeksom Agencije, uključujući i slučaj kada je član njegovoga kućanstva vlasnik, dioničar ili član odbora ili nadzornih odbora ili drugih relevantnih upravnih tijela, direktor ili predsjednik ili rukovodna osoba bilo kojega korisnika dozvole ili poduzeća koje surađuje s bilo kojim korisnikom dozvole;
 - d) u slučaju ostavke;
 - e) u slučaju neispunjavanja dužnosti članova Vijeća Agencije što se odražava u nesudjelovanju u radu tri ili više uzastopnih sastanaka; ili
 - f) u slučaju propusta generalnoga direktora da obnaša svoje dužnosti shodno ovome zakonu, internim pravilima Agencije ili ugovoru o radu;
 - g) u slučaju kršenja Etičkoga kodeksa Agencije.
2. Etički kodeks donosi Vijeće Agencije.

Članak 43.

Odredbe koje se odnose na osoblje Agencije

1. Osoblje Agencije, kako je to utvrđeno u stavku 2. ovoga članka, su državni službenici sukladno Zakonu o državnoj službi u institucijama Bosne i Hercegovine (Zakon o državnoj službi), koji se primjenjuje osim u slučajevima predviđenim u sljedećim stavcima.
2. Agencija zapošljava službenike i namještenike koji su potrebni za učinkovito obnašanje njezinih dužnosti sukladno ovome zakonu. Agencija osigurava da se zapošljavanje vrši na temelju profesionalnih kvalifikacija i sposobnosti. Umjesto prema Poglavlju II. Zakona o državnoj službi, Vijeće Agencije odlučuje koja mjesta spadaju pod odredbe Zakona o državnoj službi, kako je izmijenjeno ovim zakonom. To će odlučivanje biti sukladno općim načelima Zakona o državnoj službi.
3. Ukoliko postoji upražnjeno radno mjesto u sklopu Agencije, Agencija može u žurnim slučajevima imenovati zamjenu na privremenoj osnovi dok Agencija za državnu službu ne završi propisanu proceduru zapošljavanja.
4. Vijeće Agencije odlukom utvrđuje platnu osnovicu za obračun plaća osoblja Agencije, različite platne kategorije, prema kojima će osoblje biti kategorirano, kao i svih dozvoljenih dodataka na plaću. Prigodom utvrđivanja kategorija plaća, Vijeće Agencije uzima u obzir sposobnost i iskustvo neophodno za izvršavanje dužnosti, kao i cilj da se na dugoročnom planu usklade plaće s platnom osnovicom u državnoj službi institucija Bosne i Hercegovine. Stoga se odredbe Poglavlja V. Zakona o državnoj službi ne primjenjuju.

Članak 44.

Financijska pitanja

1. Proračun Agencije izravno se veže za sektorske politike Vijeća ministara. Generalni direktor podnosi Vijeću ministara Bosne i Hercegovine na odobrenje prijedlog proračuna za svaku fiskalnu godinu, koji prethodno usvaja Vijeće Agencije. Dok Vijeće ministara ne odobri ili izmijeni proračun, Agencija radi s proračunom koji je usvojilo Vijeće Agencije. Agencija se financira iz sljedećih izvora:
 - a) redovne tehničke naknade za dozvole za reguliranje i nadzor operatera telekomunikacija i emitera; i
 - b) bespovratnih zajmova ili donacija koje Agencija primi, pod uvjetom da su sukladni općim načelima zakona. Kada su bespovratni zajmovi ili donacije dati za izvršavanje konkretnih zadaća ili projekata u javnome interesu, oni će se evidentirati odvojeno u odobrenom proračunu i ne uključuju se u njega.
2. Sredstva koja primi Agencija koriste se sukladno proračunu Agencije, po nalogu generalnoga direktora.
3. Novčane kazne koje naplati Agencija u ostvarivanju svoga prava da primijeni izvršne mjere, kao i doprinosi fakturirani prema nalogu Vijeća ministara doznačavaju se Vijeću ministara u svrhu njihovog uključivanja u proračun institucija Bosne i Hercegovine.
4. Raspolaganje sredstvima Agencije podliježe reviziji koju vrši glavna institucija za reviziju, a osim toga i neovisni revizor vrši reviziju svake godine.
5. Agencija priprema godišnje izvješće o financijama i aktivnostima i podnosi ga Vijeću ministara. Vijeće ministara razmatra godišnje izvješće Agencije i objavljuje ga najkasnije četiri mjeseca po završetku fiskalne godine.

Ž - PROCESNE ODREDBE

Članak 45.

Pritužbe

Bez obzira na djelokrug redovnih sudova, korisnici ili zainteresirane strane mogu Agenciji dostavljati pritužbe, naročito one koje se odnose na kvalitetu usluga, a koje nisu na zadovoljavajući način riješene s operaterom telekomunikacija. Agencija nastoji riješiti pritužbe u razumnom roku. Sve zainteresirane strane surađuju u ovome postupku, te podnose Agenciji sve podatke i dokumentaciju neophodnu za procjenu situacije. Agencija može precizirati vrste pritužbi koje će rješavati i metodu koju će koristiti.

Članak 46.

Izvršne mjere

1. U svrhu osiguranja poštivanja kodeksa rada i pravila, Agencija ima izvršne ovlasti sukladno europskoj regulatornoj praksi.

2. U slučaju da neka telekomunikacijska ili emitterska mreža radi bez dozvole ili pruža usluge bez dozvole, Agencija je ovlaštena poduzeti sve potrebne korake u svrhu obustave takvoga rada.
3. Agencija je ovlaštena primjenjivati izvršne mjere srazmjerno prekršajima kako slijedi:
 - a) usmena ili pismena upozorenja;
 - b) inspekcijski pregled sredstava za koje je izdata dozvola;
 - c) konkretan zahtjev za poduzimanje određene radnje ili obustavu, koji se mora ispoštovati u okviru zadatoga roka;
 - d) iznos određene novčane kazne ne smije biti veći od 150.000 KM u slučaju namjerne povrede ili povrede iz nehata pojedinih odredaba zakona ili uvjeta koji se navode u izdatoj dozvoli ili kodeksima rada i pravilima Agencije. Iznos izrečene novčane kazne srazmjeran je težini prekršaja i, tamo gdje je primjenjivo, bruto finansijskom prihodu ostvarenom na temelju prekršaja. U slučaju da se povrede ponove, izrečena novčana kazna ne smije biti veća od 300.000 KM. Agencija izrađuje pregled povreda i odgovarajućih kazni, koji usvaja Vijeće ministara;
 - e) nalog za obustavu emitiranja ili pružanja javnih telekomunikacijskih usluga na razdoblje ne duže od tri mjeseca;
 - f) oduzimanje dozvole.
4. Na zahtjev Agencije, sve institucije za provedbu zakona u Bosni i Hercegovini pružaju pomoć u izvršenju odluka Agencije.

Članak 47.

Prizivi

1. Pri odlučivanju o prizivima protiv odluka generalnoga direktora, Vijeće Agencije radi prema Zakonu o upravnom postupku Bosne i Hercegovine i u cijelosti preispituje odluke protiv kojih je podnesen priziv.
2. Priziv protiv odluke generalnog direktora ne odgađa izvršenje.
3. Odluke Vijeća Agencije konačne su i obvezujuće u upravnome postupku. Sudsko preispitivanje odluke može se pokrenuti pred Sudom Bosne i Hercegovine.

ŽI - PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 48.

Kontinuitet

Pravila Agencije, koja su donesena prije stupanja na snagu ovoga zakona, ostaju na snazi i važeća.

Članak 49.

Prijelazni mandat Odbora za provedbu

1. Osim Vijeća Agencije i generalnog direktora, Agencija ima i Odbor za provedbu do 31. prosinca 2004. godine, kada Odbor za provedbu prestaje postojati kao tijelo Agencije, a njegova uloga i dužnosti od tog trenutka obavljaju se unutar ovlasti generalnoga direktora. Odbor za provedbu ima šest članova.
2. Odbor za provedbu ovlašten je rješavati sve predmete koji se tiču povreda uvjeta za izdavanje dozvola i pravila koja je donijela Agencija, kao i donijeti odluku o odgovarajućim mjerama i sankcijama. Protiv odluka može se uložiti priziv Vijeću Agencije koje postupa sukladno stavku 1. članka 47. ovoga zakona. Priziv protiv odluke Odbora za provedbu ne odgađa izvršenje.
3. Sve odluke Odbora za provedbu donose se konsenzusom kad god je to moguće. U slučaju da se ne može postići konsenzus, Odbor za provedbu donosi odluku o tom pitanju prostom većinom glasova, pod uvjetom da su nazočna najmanje četiri člana koja glasuju. U slučaju jednakoga broja glasova, odlučujući glas daje predsjedatelj sastanka.
4. Članovi Odbora za provedbu moraju prijaviti svaki interes koji imaju u odnosu na operatera telekomunikacija ili emitera i izuzimaju se u slučajevima koji predstavljaju sukob interesa.

Članak 50.

Stupanje na snagu i objava

1. Ovaj zakon stupa na snagu osam dana nakon objave u "Službenom glasniku BiH". Ovaj se zakon objavljuje i u "Službenim novinama Federacije BiH" i "Službenom glasniku Republike Srpske".
2. Ovaj zakon u potpunosti zamjenjuje Zakon o telekomunikacijama Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 10/99 od 29. lipnja 1999.).

PSBiH broj 82/03
2. rujna 2003. godine
Sarajevo

Predsjedatelj
Zastupničkog doma
Parlamentarne skupštine BiH
Šefik Džaferović, v. r.

Na osnovu člana IV Ustava Bosne i Hercegovine, Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine na sjednici Predstavničkog doma, održanoj 7. avgusta 2003. godine i sjednici Doma naroda, održanoj 2. septembra 2003. godine, donijela je

ZAKON

O KOMUNIKACIJAMA

I - UVOD I OPŠTE ODREDBE

Član 1.

Predmet Zakona

1. Ovim zakonom reguliše se oblast komunikacija u Bosni i Hercegovini te uspostavljanje i rad Regulatorne agencije za komunikacije Bosne i Hercegovine u skladu sa Ustavom Bosne i Hercegovine, koji predviđa uspostavljanje i funkcionisanje zajedničkih i međunarodnih komunikacionih sredstava.
2. Komunikacije uključuju telekomunikacije, radio, emitovanje (uključujući kablovsku televiziju) i usluge i sredstva koja su s tim u vezi.
3. Ovaj zakon ne odnosi se na telekomunikacionu opremu instalisanu i u upotrebi isključivo za potrebe javne bezbjednosti i odbrane i Regulatorne agencije za komunikacije. Međutim, frekvencije koje ta oprema koristi dogovaraju se sa Regulatornom agencijom za komunikacije.

Član 2.

Definicije

1. Osim u slučaju navedenom u stavu 2. ovog člana, svi izrazi koji se koriste u ovom zakonu imaju značenje koje im se daje u Opštem okvirnom sporazumu za mir u BiH, pravilima i preporukama Međunarodne unije za telekomunikacije, odnosno preporukama Konferencije evropskih uprava pošta i telekomunikacija, prema datom trenutku.
2. U smislu ovog zakona i uređivanja sektora komunikacija:
 - a) **Pristup** označava stavljanje na raspolaganje uređaja i/ili usluga drugom preduzeću pod utvrđenim uslovima, zasnovanim na isključivim, odnosno neisključivim pravima, u cilju pružanja telekomunikacionih usluga;
 - b) **Agencija** označava Regulatornu agenciju za komunikacije Bosne i Hercegovine;
 - c) **Emiter** označava pravno ili fizičko lice koje se bavi emitovanjem;
 - d) **Emitovanje** označava svako odašiljanje znakova, signala, teksta, slike, zvuka ili podataka od jedne do više tačaka putem žice, optičkih kablova, radijskim ili bilo kojim drugim elektromagnetnim putem, namijenjenih za opšti prijem od strane javnosti putem prijemnika koji su podešeni za tu svrhu;
 - e) **Zajedničko sredstvo** označava sistem koji obuhvata bilo koji od sljedećih elemenata: pitanja vezana za radio-frekvencijski spektar i njegovo upravljanje; izdavanje dozvola svim emiterima; izdavanje dozvola svim operatorima telekomunikacija koji pružaju međunarodnu uslugu ili bilo koju uslugu od značaja za ukupno stanovništvo Bosne i Hercegovine; utvrđivanje i održavanje sistema naknada za izdavanje dozvola kako za emitovanje tako i za telekomunikacije; utvrđivanje tehničkih standarda i standarda koji se odnose na kvalitet; plan numeracije; informacije potrebne za izradu ili održavanje imenika kao i bilo koja specifikacija, standard ili pravilo potrebno za obezbjeđenje međusobne funkcionalnosti, odnosno međupovezivanja javnih telekomunikacionih mreža te kompatibilnosti terminalne opreme sa javnim telekomunikacionim mrežama;

- f) **Savjet Agencije** označava Savjet Regulatorne agencije za komunikacije;
- g) **Savjet ministara** označava Savjet ministara Bosne i Hercegovine;
- h) **Baza podataka za imenik** označava, u vezi sa javnom telekomunikacionom mrežom, spisak koji sadrži imena, adrese i telefonske brojeve lica koja se putem te usluge mogu kontaktirati;
- i) **Baza podataka za frekvencije** označava evidenciju frekvencija dodijeljenih na cijeloj teritoriji Bosne i Hercegovine;
- j) **Međupovezivanje** označava fizičko i logičko povezivanje javnih telekomunikacionih mreža korišteno od strane jednog ili različitih preduzeća, s ciljem omogućavanja korisnicima jednog preduzeća da komuniciraju sa korisnicima istog ili nekog drugog preduzeća, ili pristupaju uslugama koje daje drugo preduzeće. Usluge mogu pružati uključene strane ili druge strane, koje imaju pristup mreži. Međupovezivanje je specifična vrsta pristupa koja se primjenjuje između javnih mrežnih operatora;
- k) **Međunarodna telekomunikaciona usluga** označava telekomunikacionu uslugu koja se pruža između Bosne i Hercegovine i bilo koje druge zemlje;
- l) **Ministarstvo** označava ministarstvo koje je, prema Zakonu o Savjetu ministara, nadležno za odgovarajuće aspekte komunikacija, koji su u nadležnosti Bosne i Hercegovine;
- m) **Priključna tačka mreže** označava sve fizičke priključke, sa njihovim priključnim tehničkim specifikacijama, a koji predstavljaju dio te javne telekomunikacione mreže i neophodni su za pristup i efikasnu komunikaciju putem te javne telekomunikacione mreže;
- n) **Mobilna telekomunikaciona usluga** označava uslugu čije pružanje se sastoji, u potpunosti ili djelimično, od uspostavljanja radio- komunikacija za mobilnog korisnika, i pri čemu se koriste, djelimično ili u potpunosti, mobilni sistemi;
- o) **Javna telekomunikaciona mreža** označava telekomunikacionu mrežu koja se u potpunosti ili uglavnom koristi za pružanje telekomunikacionih usluga;
- p) **Radio-komunikacija** označava svaki vid komunikacije putem radio- talasa;
- lj) **telekomunikaciona mreža** označava prenosne sisteme i u slučajevima na koje se to odnosi, opremu za komutiranje i usmjeravanje poziva, te druga sredstva koja omogućavaju prenos signala putem žice, optičkih kablova, radijskim, ili bilo kojim drugim elektromagnetnim putem, uključujući ali ne ograničavajući se na satelitske mreže kao i fiksne i mobilne zemaljske mreže;
- r) **Operatori telekomunikacija** označava javna ili privatna tijela, kao i podružnice pod njihovom kontrolom, kojima je dodijeljena dozvola za uspostavljanje javne telekomunikacione mreže, odnosno pružanje telekomunikacionih usluga;
- s) **telekomunikacione usluge** označavaju usluge koje se obično pružaju uz naknadu, a koje se sastoje, u cjelini ili uglavnom, u prenošenju signala na telekomunikacionim mrežama, uključujući, ali ne ograničavajući se na fiksnu i mobilnu mrežu kao i mrežu za prenos podataka;
- t) **Korisnik** označava fizičko ili pravno lice koje koristi ili zahtijeva telekomunikacionu uslugu.

Član 3.

Nadležnosti institucija Bosne i Hercegovine u oblasti komunikacija

1. U cilju sprovođenja ustavnih odredbi u oblasti komunikacija, Savjet ministara nadležan je za kreiranje politike, a Agencija je nadležna za regulisanje oblasti komunikacija.

2. Savjet ministara nadležan je za:
 - a) izradu i usvajanje politike u skladu sa postojećim zakonima; i
 - b) određivanje zastupanja Bosne i Hercegovine na međunarodnim forumima u oblasti komunikacija.
3. Agencija je nadležna za:
 - a) regulisanje emitterskih i javnih telekomunikacionih mreža i usluga, uključujući izdavanje dozvola, utvrđivanje cijena, međupovezivanje i definisanje osnovnih uslova za obezbjeđivanje zajedničkih i međunarodnih komunikacionih sredstava; i
 - b) planiranje, koordiniranje i namjenu radio-frekvencijskog spektra;
4. Savjet ministara i Agencija, u skladu sa pojedinačnim nadležnostima definisanim ovim zakonom, preduzimaju sve razumne mjere za ostvarenje sljedećih ciljeva:
 - a) promovisanje pravedne konkurencije u cilju ostvarenja maksimalne dobiti za korisnike u smislu izbora, cijene i kvaliteta;
 - b) da ne postoji ugrožavanje ili ograničenje konkurencije u sektoru komunikacija u skladu sa sektorskim politikama Savjeta ministara;
 - c) podsticanje efikasnog investiranja u infrastrukturu i promovisanje inovacija;
 - d) zaštita autorskih prava i drugih prava na intelektualnu svojinu, kao i ličnih podataka i privatnosti;
 - e) obezbjeđenje efikasnog korištenja i efikasnog upravljanja resursima radio-frekvencija i brojeva u skladu sa propisima iz oblasti radio-komunikacija i drugim preporukama Međunarodne unije za telekomunikacije, i sa drugim međunarodnim sporazumima čiji je potpisnik Bosna i Hercegovina.

Član 4.

Regulatorni principi emitovanja i telekomunikacija

1. Regulatorni principi emitovanja obuhvataju:
 - a) zaštitu slobode izražavanja i raznolikosti mišljenja poštujući opšteprihvaćene standarde ponašanja, nediskriminacije, pravednosti, tačnosti i nepristrasnosti;
 - b) razvoj profesionalnih i održivih komercijalnih i javnih emitera u namjeri da se uspostavi odgovarajuća ravnoteža između njih;
 - c) odvojenost emitera od političke kontrole i manipulacije, u cilju jačanja demokratskih principa i uspostavljanja tržišne ekonomije;
 - d) dozvole se dodjeljuju na osnovu procedura kojim se obezbjeđuju odgovarajući profesionalni standardi programskih sadržaja, tehničkog rada i finansiranje;
 - e) oglašavanje putem emitera uređuje se u skladu sa najboljom evropskom praksom.
2. Regulatorni principi telekomunikacija obuhvataju:
 - a) pristup javnim telekomunikacionim uslugama za sve korisnike, na transparentnom, objektivnom i nediskriminatorskom osnovu, koje operator telekomunikacija može obezbijediti uz razumnu dobit;

- b) svaki korisnik telekomunikacionih usluga putem te usluge ima neograničen pristup bilo kojem drugom takvom korisniku;
- c) zaštićeni su interesi svih korisnika telekomunikacionih usluga, u smislu dostupnosti tih usluga, njihovog kvaliteta i cijena;
- d) nivo kvaliteta u pružanju telekomunikacionih usluga i telekomunikacione opreme će, što je prije moguće, biti kompatibilan sa opšteprihvaćenim standardima u Evropskoj uniji;
- e) cijene telekomunikacionih usluga su transparentne i nediskriminatorske;
- f) pod uslovom da ispunjavaju svoje obaveze u pružanju telekomunikacionih usluga, operatorima telekomunikacija dozvoljeno je djelovanje na normalnim, komercijalnim linijama;
- g) u skladu sa sektorskim politikama Savjeta ministara, podstiče se otvoren pristup pružanju telekomunikacionih usluga.

II - OPŠTE ODREDBE ZA TELEKOMUNIKACIONU INFRASTRUKTURU

Član 5.

Instaliranje i rad

1. Instaliranje i rad javnih telekomunikacionih mreža podliježe proceduri izdavanja dozvola u skladu sa članom 10. ovog zakona. telekomunikaciona oprema i mreža namijenjena za međupovezivanje sa javnim telekomunikacionim mrežama ili za pružanje telekomunikacionih usluga u skladu je sa priznatim najsavremenijim dizajnom i funkcionalnošću o pitanju:

- a) bezbjednosti rada mreže;
- b) integriteta mreže;
- c) međuoperativnosti usluga;
- d) uslova priključenja terminalne opreme.

2. U skladu sa najnovijim dostignućima, Savjet Agencije može donijeti detaljnija pravila o bezbjednosti korištenja mreže, integriteta mreže, međuoperativnosti usluga i uslova priključenja terminalne opreme, te može da zatraži od Agencije da sprovede postupke provjere kako bi se očuvao integritet mreža.

Član 6.

Dodjela privremenih mrežnih dozvola

1. Agencija može na zahtjev dodijeliti privremeno odobrenje za instaliranje i rad radio-sistema i telekomunikacione terminalne opreme u cilju tehničkog, odnosno komercijalnog ispitivanja, pod uslovom da nema zapreka sa tehničke strane, posebno ako se ne očekuje pojava smetnji sa drugom telekomunikacionom opremom. Svako takvo odobrenje može da se izda na rok od najviše šest mjeseci.

2. Po isteku perioda datog u stavu 1. ovog člana, može se nastaviti sa pružanjem usluga jedino u skladu sa odredbama ovog zakona.

III - TELEKOMUNIKACIONE USLUGE

Član 7.

Pružanje telekomunikacionih usluga

1. Za pružanje telekomunikacionih usluga putem mobilnih i fiksnih mreža potrebna je dozvola u skladu sa odredbama ovog zakona.
2. Za pružanje internet usluga potrebna je dozvola do potpune liberalizacije tržišta, kako to propisuje sektorska politika Savjeta ministara.
3. Operatori telekomunikacija moraju da ispunjavaju sljedeće zahtjeve:
 - a) da zaključe pisani ugovor sa korisnicima;
 - b) da korisnicima svojih usluga besplatno i na odgovarajući način učine dostupnim kratak i pregledan spisak cijena;
 - c) da na zahtjev Agencije u razumnom roku dostave podatke o poslovanju, o mreži i o saobraćaju, uključujući i povjerljive podatke, ako ih operator telekomunikacija vodi kao povjerljive.

Član 8.

Funkcionisanje i održavanje telekomunikacionih usluga

1. Operatori telekomunikacija obezbjeđuju ispravno i nesmetano funkcionisanje svog sistema i pružanje telekomunikacionih usluga u skladu sa odredbama ovog zakona.
2. Operatori telekomunikacija održavaju svoj sistem u ispravnom stanju, te pravovremeno preduzimaju mjere na otklanjanju smetnji i nedostataka u svom sistemu.
3. Operatori telekomunikacija bez nepotrebnog odgađanja obavještavaju Agenciju o svakom značajnom prekidu telekomunikacionih veza kako to odredi Agencija.
4. Agencija može da donese pravilo kojim utvrđuje uslove, standarde kvaliteta, rokove i procedure za pružanje telekomunikacionih usluga.

Član 9.

Obaveze operatora telekomunikacija koji pružaju javne govorne telefonske usluge

1. Operatori telekomunikacija koji pružaju javne govorne telefonske usluge:
 - a) održavaju ažuriran imenik pretplatnika;
 - b) održavaju uslugu davanja informacija iz imenika za pretplatničke linije;
 - c) obezbjeđuju besplatan pristup hitnim službama;
 - d) na zahtjev dostavljaju, Agenciji besplatno, a ostalim pružaocima uz odgovarajuću naplatu, imenik pretplatnika u elektronskoj formi ili *on-line* u cilju pružanja informacija ili objavljivanja imenika.
2. Pretplatnici imaju pravo da odluče da li će njihov broj biti uvršten u bazu podataka.

Član 10.

Izdavanje dozvola

1. Zahtjev za izdavanje dozvole upućuje se Agenciji. Agencija izdaje dozvolu u roku od dva mjeseca. U slučajevima u kojima treba primijeniti postupak utvrđivanja konkurentnosti i selektivnosti na osnovu poređenja, Agencija može da produži period potreban za procjenu zahtjeva do četiri mjeseca da bi obezbijedila da se postupak obavi na pravičan, razuman, otvoren, nediskriminatoran i transparentan način za sve zainteresovane strane.
2. Dozvola se izdaje:
 - a) ukoliko podnosilac zahtjeva ima neophodne tehničke podobnosti, i
 - b) ukoliko ne postoji razlog za sumnju da podnosilac zahtjeva neće pružati date usluge u skladu sa dozvolom, naročito u pogledu obaveza vezanih za kvalitet usluga i ponudu. Uzimaju se u obzir finansijska moć podnosioca zahtjeva, njegovo iskustvo u sektoru telekomunikacija i srodnim sektorima, kao i njegovo znanje.
3. U slučaju da dodjela prava na upotrebu frekvencija ili brojeva mora da bude ograničena, Agencija ustupa takva prava na osnovu kriterijuma za izbor koji moraju biti objektivni, nediskriminatorni, transparentni i proporcionalni. U okviru tih kriterijuma za izbor mora se pridati odgovarajući značaj postizanju ciljeva i regulatornih principa iz čl. 3. i 4. ovog zakona.
4. Za potrebe odlučivanja o izdavanju dozvole, Agencija ima pravo da zahtijeva sve informacije o podnosiocu zahtjeva.
5. Ukoliko Agencija donese negativnu odluku, navode se razlozi za odbijanje izdavanja dozvole, uz postojanje prava na žalbu protiv ove odluke koja se upućuje Savjetu Agencije.

Član 11.

Prenos i izmjene dozvole

1. Dozvola može biti prenesena u cjelini ili djelimično samo uz saglasnost Agencije. Agencija definiše uslove prenosa dozvole.
2. Agencija može izmijeniti pojedine odredbe dozvole prije njenog isteka ukoliko su izmjene neohodne da bi se zaštitio javni interes. Pored toga, dozvola može da se izmijeni:
 - a) na zahtjev, ukoliko ispunjavanje aranžmana iz dozvole nije više razumno zbog promjene okolnosti, pod uslovom da su interesi zaštićeni od strane Agencije i da se ne ugrožava pravedna konkurencija;
 - b) na zahtjev ili na inicijativu Agencije ukoliko su neophodne izmjene frekvencija dodijeljenih za korištenje u dozvoli u pogledu tehničkih ili zakonskih uslova u interesu efikasnog upravljanja frekvencijama i pravedne konkurencije.
3. Izmjena uslova dozvole vrši se uz odgovarajuće poštivanje ekonomskih i operativnih interesa korisnika dozvole. Ovim se ne opravdavaju nikakvi zahtjevi za naknadu.

IV - UNIVERZALNE TELEKOMUNIKACIONE USLUGE

Član 12.

Univerzalne telekomunikacione usluge

1. Univerzalne telekomunikacione usluge su najmanji obim telekomunikacionih usluga koji je dostupan cijeloj javnosti po pristupačnoj cijeni na cijeloj teritoriji Bosne i Hercegovine.
2. Na prijedlog Agencije, Savjet ministara definiše obim univerzalnih telekomunikacionih usluga i, po potrebi, finansijski mehanizam uzimajući pri tome u obzir stvarne potrebe građana i ekonomska i tehnološka kretanja na tržištu.
3. Na prijedlog Agencije, Savjet ministara određuje operatore telekomunikacija nadležne za pružanje univerzalnih telekomunikacionih usluga u cilju pokrivanja cijele teritorije Bosne i Hercegovine poštujući principe objektivnosti, transparentnosti, nediskriminacije i proporcionalnosti.
4. Agencija donosi pravilo kojim određuje kriterijume kvaliteta za pružanje univerzalnih telekomunikacionih usluga i kontroliše njegovo poštivanje.

V - KONKURENCIJA NA TRŽIŠTU TELEKOMUNIKACIJA

Član 13.

Opšte odredbe

Savjet ministara utvrđuje mjere u cilju potpune liberalizacije u skladu sa politikom sektora telekomunikacija.

Član 14.

Operatori telekomunikacija sa značajnom tržišnom snagom

1. Smatra se da operator telekomunikacija ima značajnu tržišnu snagu, ako, individualno ili zajedno sa drugima, ima položaj koji je jednak dominaciji, odnosno položaj ekonomske moći, koja mu u znatnoj mjeri omogućava da radi nezavisno od konkurenata, klijenata i krajnjih korisnika.
2. Agencija jednom godišnje vrši analizu odgovarajućeg tržišta i objavljuje listu svih operatora telekomunikacija koji u određenom geografskom području imaju značajnu tržišnu snagu.

Član 15.

Otvoreni pristup mreži i interfejsi

1. U skladu sa principima nediskriminacije, operator telekomunikacija sa značajnom tržišnom snagom pruža konkurentima na tržištu usluge pod komparativnim okolnostima, jednakim uslovima i istog nivoa kvaliteta kao usluge koje koristi za svoje vlastite potrebe ili za potrebe udruženih partnerskih firmi.
2. Operator telekomunikacija iz stava 1. ovog člana ne ograničava pristup mreži osim iz razloga koji su od suštinskog značaja za:
 - a) bezbjednost rada mreže;
 - b) očuvanje integriteta mreže;
 - c) međuoperativnost usluga, u opravdanim slučajevima; i
 - d) odgovarajuću zaštitu podataka.
3. Agencija može da donese pravila ponašanja ili da zabrani određena ponašanja operatora telekomunikacija, koja su u suprotnosti sa odredbama datim u stavu 1. ovog člana, ili da poništi ugovore i smatra ih djelimično ili u potpunosti nevažećim, ukoliko dati operator telekomunikacija zloupotrijebi svoju značajnu tržišnu snagu. Prije

preduzimanja takve mjere Agencija od datog operatora telekomunikacija traži da u odgovarajućem roku prestane sa osporavanom zloupotrebom.

4. Zloupotrebom se smatra slučaj kada operator telekomunikacija sa značajnom tržišnom snagom pruža sebi ili partnerskim firmama pristup uslugama, koje nudi interno, ili uslugama, koje nudi na tržištu pod povoljnijim uslovima nego što su uslovi pod kojima drugi konkurenti mogu da koriste takve usluge u sklopu njihovih usluga.

5. Operatori telekomunikacija sa značajnom tržišnom snagom nude interfejsu u skladu sa principima otvorenog pristupa mreži. Na zahtjev operatora, Agencija obezbjeđuje dostupnost principa otvorenog pristupa.

6. Agencija može biti ovlaštena da obaveže operatore javnih telekomunikacionih mreža sa značajnom tržišnom snagom da pružaju usluge međupovezivanja po troškovno orijentisanim cijenama, ukoliko to smatra neophodnim da bi se ostvarili ciljevi dati u stavu 4. člana 3. kao i članu 4. ovog zakona.

Član 16.

Obaveza pregovaranja

1. Svaki operator javne telekomunikacione mreže obavezan je da na njihov zahtjev ponudi drugim operatorima međupovezivanje. Sve zainteresovane strane nastoje da obezbijede i unaprijede komunikaciju između korisnika različitih javnih telekomunikacionih mreža.

2. Ako se ne može postići dogovor o međupovezivanju između operatora javnih telekomunikacionih mreža u roku od šest sedmica od prijema zahtjeva, svaka strana uključena u međupovezivanje može se obratiti Agenciji za posredovanje.

3. U slučaju iz stava 2. ovoga člana, Agencija će u roku od šest sedmica ili, izuzetno, u roku od najviše deset sedmica poslije prijema zahtjeva saslušati učesnike međupovezivanja i odlučiti o načinu i uslovima međupovezivanja u skladu sa evropskom praksom, te donijeti odluku koja zamjenjuje ugovor između učesnika međupovezivanja u dijelu u kojem se ne slažu.

4. Agencija ima pravo da traži od operatora telekomunikacija sa značajnom tržišnom snagom da izrade listu standardnih ponuda međupovezivanja za svoje mreže. Ponude se dostavljaju Agenciji u pismenoj formi, a Agencija ih objavljuje po potrebi.

Član 17.

Minimalni broj iznajmljenih linija

Operatori telekomunikacija sa značajnom tržišnom snagom koji pružaju usluge iznajmljivanja linija obavezani su da, na tržištu na kojem dominiraju, javno istaknu minimalnu ponudu linija za iznajmljivanje sa ujednačenim tehničkim karakteristikama u skladu sa odgovarajućim direktivama Evropske unije. Na zahtjev operatora telekomunikacija, Agencija pruža odgovarajuće informacije u vezi sa tehničkim karakteristikama linija.

Član 18.

Pristup i međupovezivanje javnih telekomunikacionih mreža

1. Operator telekomunikacija sa značajnom tržišnom snagom omogućava drugim korisnicima pristup svojoj javnoj telekomunikacionoj mreži ili razvezanim dijelovima takve mreže. Obaveza koja se odnosi na međupovezivanje ne primjenjuje se pod uslovom da operator telekomunikacija podnese dokaz o tome da data obaveza nije odgovarajuća u datom slučaju. Agencija u roku od šest sedmica donosi odluku o opravdanosti tog neprimjenjivanja kao i o tome da li su dodatni tehnički ili ekonomski izdaci za traženu uslugu razumni sa stanovišta posebnih propisa o tržišnoj konkurenciji.

2. Pristup mreži se daje putem priključnih tačaka koje su obično dostupne na tržištu (opšti pristup mreži). Pristup se može takođe dati putem posebnih priključaka (poseban pristup mreži) na zahtjev korisnika.

3. Sporazumi o pristupu mreži i međupovezivanju zasnivaju se na objektivnim kriterijumima, razumljivi su i obezbjeđuju nediskriminatorski i ravnopravan pristup telekomunikacionim mrežama operatora u skladu sa stavom 1. ovog člana.

Član 19.

Obim međupovezivanja

1. Osnovne usluge od kojih se sastoji međupovezivanje su:

a) pristup novog operatora telekomunikacija na mrežu operatora telekomunikacija sa značajnom tržišnom snagom putem programiranog izbora mreže ili biranjem selekcionog broja u skladu sa planom numeracije;

b) obezbjeđenje neophodnih podataka o saobraćaju za relevantni priključak operatoru telekomunikacija sa kojim je ostvareno međupovezivanje;

c) prespajanje poziva korisnicima drugog operatora sa kojim je ostvareno međupovezivanje;

d) obezbjeđenje obračunskih podataka u odgovarajućem obliku za operatora sa kojim je ostvareno međupovezivanje.

2. Agencija donosi pravilo sa detaljnim odredbama koje se odnose na međupovezivanje. Agencija pri tome uzima u obzir zaštitu djelotvorne tržišne konkurencije, održavanje dosljednog kvaliteta usluga i usklađenost sa obavezujućim međunarodnim propisima. Pored toga, Agencija određuje minimalan broj razvezanih elemenata mreže koji se nude.

3. U slučaju sporova, Agencija odlučuje o prikladnosti troškova i tehničkoj izvodljivosti pristupa mreži i međupovezivanja.

Član 20.

Uslovi poslovanja i cijene

1. Operatori telekomunikacija određuju uslove poslovanja, opisuju usluge koje nude i preciziraju relevantne cijene. Uslovi poslovanja, opis usluga i cijene dostavljaju se Agenciji i objavljuju u odgovarajućem obliku. Ukoliko je potrebna saglasnost, shodno st. 3. i 6. ovog člana, telekomunikaciona usluga ne pruža se dok se ne dobije saglasnost.

2. Promjene uslova poslovanja objavljuju se u odgovarajućem obliku najmanje mjesec dana prije stupanja na snagu. Svaka promjena sadržaja ugovora daje pravo drugoj ugovornoj strani da raskine ugovor sa operatorom telekomunikacija u roku od četiri sedmice od objavljivanja promjene.

3. O pitanju uslova poslovanja operatora telekomunikacija sa značajnom tržišnom snagom, Agencija daje saglasnost za sljedeće telekomunikacione usluge:

a) govorna telefonska usluga putem fiksne ili mobilne mreže; i

b) iznajmljivanje linija.

4. Ako operator telekomunikacija nema značajnu tržišnu snagu, uslovi poslovanja i znatnije promjene tih uslova predočavaju se Agenciji prije početka pružanja usluga ili dana stupanja promjena na snagu. U slučaju usluga preciziranih u stavu 3a. ovog člana, Agencija može da ospori uslove poslovanja u roku od osam sedmica, ako su u suprotnosti sa ovim zakonom ili pravilima donesenim na osnovu njega.

5. Ako je radi rješenja spora potrebno da se izmijene uslovi poslovanja, te izmjene mogu da se utvrde uz saglasnost Agencije.
6. Kada su u pitanju cijene operatora telekomunikacija sa značajnom tržišnom snagom, Agencija daje saglasnost za sljedeće telekomunikacione usluge:
- a) govorna telefonska usluga putem fiksne ili mobilne mreže; i
 - b) iznajmljivanje linija.
7. Ako operator telekomunikacija nema značajnu tržišnu snagu, Agencija se obavještava o cijenama usluga kako je utvrđeno u stavu 6. ovog člana prije početka njihove primjene. Cijene su ujednačene unutar tarifnog područja.
8. Za objavljivanje uslova poslovanja i određivanja cijena operatora telekomunikacija sa značajnom tržišnom snagom, Agencija pravilom utvrđuje okvirne uslove uključujući i principe strukturiranja cijena. Posebno se precizira sljedeće: vrsta i sadržaj obaveze pružanja usluga, osnov na kojem će se vršiti proračun cijena, uslovi za interfejs, kvalitet raznih prenosnih puteva, uslovi za korištenje, pristup mreži i međupovezivanje, te vremenska ograničenja za stavljanje zabrane na subvencioniranje, kojim se omogućuje uvođenje novih usluga i tehnologija.

Član 21.

Strukturno odvajanje i zasebno obračunavanje

1. Preduzećima sa značajnom tržišnom snagom na tržištima, koja nisu telekomunikaciona ili koja uživaju posebna ili ekskluzivna prava u drugim sektorima, zabranjeno je nepravedno subvencionirati cijene za svoje telekomunikacione usluge iz područja u kojima imaju posebna ili isključiva prava. Za određivanje nivoa cijena firmi sa značajnom tržišnom snagom primjenjuje se princip troškovne orijentisanosti.
2. Operatori telekomunikacija sa značajnom tržišnom snagom na tržištima koja nisu telekomunikaciona ili koji uživaju posebna ili ekskluzivna prava u drugim sektorima razdvajaju na adekvatan način svoje poslovne aktivnosti u sektoru telekomunikacija od drugih poslovnih aktivnosti u pogledu organizacije i obračuna, u cilju obezbjeđenja transparentnosti protoka usluga i sredstava između tih sektora u kojima rade.
3. Operatori telekomunikacija sa značajnom tržišnom snagom na telekomunikacionom tržištu ne smiju vršiti nepravedno subvencionisanje svojih usluga.
4. Operatori telekomunikacija sa značajnom tržišnom snagom na telekomunikacionom tržištu vode odvojeno, s jedne strane, svoje aktivnosti vezane za međupovezivanje i, s druge strane, ostale aktivnosti s ciljem utvrđivanja svih elemenata troškova i prihoda, sa osnovom za njihov obračun i detaljnim metodama pripisivanja koje se koriste u vezi sa djelatnošću međupovezivanja.
5. Agencija može da stavi van snage uslove iz st. 3. i 4. ovog člana na neodređeno vrijeme ali ne duže od tri godine nakon stupanja na snagu ovog zakona kako bi pružila mogućnost operatorima telekomunikacija da ispune ove uslove.
6. Agencija, po službenoj dužnosti ili na zahtjev učesnika na tržištu, pokreće postupak istrage, ako postoji opravdana sumnja da su prekršene odredbe ovog člana. U tom cilju Agencija može pregledati knjige i evidenciju operatora telekomunikacija o kojem je riječ, te zahtijevati pojedinosti o raspodjeli troškova.

Član 22.

Obračunavanje troškova

1. Operatori telekomunikacija sa značajnom tržišnom snagom na telekomunikacionom tržištu vode sistem za obračunavanje troškova, koji pripisuje troškove i elemente troškova svim uslugama i elementima usluge i

omogućava naknadni finansijski pregled u skladu sa pravilima Agencije i konkretnim odredbama naznačenim u dozvolama. Agencija ima pravo pristupa informacijama u vezi sa obračunom troškova.

2. Agencija može da stavi van snage uslove iz stava 1. ovog člana na neodređeno vrijeme ali ne duže od tri godine poslije stupanja na snagu ovog zakona kako bi pružila mogućnost operatorima telekomunikacija da ispune ove uslove.

VI - ADRESIRANJE I NUMERACIJA

Član 23.

Definicije

Pojmovi upotrijebljeni u ovom poglavlju imaju sljedeće značenje:

- a) adresa označava zbir svih elemenata adresiranja za ciljani izbor komunikacione veze;
- b) elementi adresiranja označavaju znakove, slova, cifre i signale za ciljani izbor komunikacionih veza;
- c) plan adresiranja označava zbir svih mogućih kombinacija elemenata adresiranja koji se upotrebljavaju za identifikaciju lica, računarskih procesa, mašina, uređaja ili telekomunikacione opreme uključene u telekomunikacione procese;
- d) prethodni odabir operatora označava mogućnost da pretplatnici koji to žele mogu:
 - da odaberu da određene kategorije komunikacionih usluga budu izvršene od strane prethodno odabranog operatora bez potrebe da se bira pristupni pozivni broj ili poštuje neka druga procedura za usmjeravanje poziva;
 - i
 - da suspenduju svaku prethodno odabranu mogućnost za individualne pozive na pojedinačnom osnovu, birajući pristupni pozivni broj uz prethodni dogovor sa drugim operatorima telekomunikacija;
- e) odabir operatora označava mogućnost da pretplatnici biranjem pristupnog pozivnog broja na pojedinačnom osnovu mogu izabrati određene kategorije telekomunikacionih usluga koje će izvršiti odabrani operator;
- f) brojevi označavaju nizove cifara koji služe za adresiranje u telekomunikacionim mrežama;
- g) plan numeracije označava zbir svih mogućih kombinacija elemenata adresiranja pomoću cifara radi identifikacije lica, računarskih procesa, mašina, uređaja ili telekomunikacione opreme uključene u telekomunikacione procese;
- h) prenosivost broja znači mogućnost za pretplatnike koji to traže da zadrže svoj broj u fiksnoj telefonskoj mreži na određenoj lokaciji nezavisno od promjene operatora telekomunikacija.

Član 24.

Obim

1. Cilj adresiranja je efikasno strukturisanje i upravljanje adresnim prostorom radi zadovoljenja zahtjeva operatora telekomunikacija na pravedan i nediskriminatorski način.
2. Radi ostvarenja ciljeva iz stava 1. ovoga člana, Agencija izrađuje planove adresiranja i propisuje uslove za ostvarenje prava na dodjelu i korištenje adresa.

Član 25.

Plan numeracije

1. Prilikom izrade planova numeracije, Agencija uzima u obzir međunarodne propise, naročito u pogledu njihove strukture. Agencija preduzima adekvatne mjere radi obezbjeđenja dostupnosti adekvatnog broja adresa. U planovima numeracije ostavlja se prostor, koliko je tehnički izvodljivo, za nove unutrašnje i međunarodne usluge i za prenosivost broja.
2. Struktura plana numeracije i propisi koji određuju namjenu brojeva garantuju jednaku mogućnost i jednak postupak za sve operatore telekomunikacija.

Član 26.

Promjene planova numeracije

1. Agencija može da napravi izmjene planova numeracije radi sprovođenja međunarodnih obaveza ili preporuka i da zaštiti adekvatnu dostupnost elemenata adresiranja u skladu sa posljednjim dostignutim nivoom. Vodi se računa o uticaju na stranke kojih se to tiče, naročito o direktnim i indirektnim troškovima prilagođavanja.
2. Operatori telekomunikacija na koje utiču takve promjene obavezni su da primijene potrebne mjere na vlastiti trošak.
3. Promjene plana numeracije u cjelini ili djelimično ili promjene propisa koji određuju namjenu brojeva ni u kojem slučaju ne opravdavaju traženje odštete.

Član 27.

Prenosivost broja, izbor operatora, prethodni izbor operatora

1. Agencija obezbjeđuje preduzimanje potrebnih mjera za pripremu uvođenja prenosivosti broja za telefonske brojeve u vidu prenosivosti operatora mreže, tako da prenosivost broja u Bosni i Hercegovini bude dostupna u skladu sa rokom koji odredi Savjet ministara. Agencija propisuje raspored i dinamiku uvođenja prenosivosti broja, uzimajući u obzir raspored koji se primjenjuje u Evropskoj uniji, tako da ne predstavlja prepreku tržišnoj konkurenciji.
2. Planovi numeracije oblikuju se na način da omoguće korisnicima telekomunikacione mreže izbor operatora na kojeg žele da se priključe.
3. Savjet ministara donosi odluku o tome kada će ove usluge biti dostupne.
4. Na osnovu odluke Savjeta ministara, Agencija donosi pravilo kojim utvrđuje detalje.

Član 28.

Upravljanje brojevima i dodjela brojeva

1. Agencija je nadležna za djelotvorno upravljanje planovima numeracije, naročito za racionalno korištenje i dodjelu elemenata za adresiranje operatorima telekomunikacija.
2. Agencija po zahtjevu dodjeljuje elemente adresiranja operatorima telekomunikacija na upotrebu. Dodjela se vrši u skladu sa principima objektivnosti, nediskriminacije i razumljivosti, naročito principom jednakih mogućnosti.

Član 29.

Korištenje adresa

1. Elementi adresiranja koji se dodijele određenom operatoru telekomunikacija ne mogu postati njegova svojina. Operator telekomunikacija ima samo pravo korištenja određenih elemenata.
2. Agencija ima pravo da primi sve informacije neophodne za upravljanje dodijeljenim elementima adresiranja. Dodjeljivanje adresa operatoru telekomunikacija podliježe plaćanju naknade.

VII - ODREDBE O RADIO-FREKVENTNOM SPEKTRU

Član 30.

Upravljanje frekvencijama i Plan namjene frekvencija

1. Agencija, u saradnji sa Savjetom ministara, upravlja frekventnim spektrom u skladu sa međunarodnim sporazumima. Agencija preduzima odgovarajuće mjere u cilju obezbjeđenja efikasne i nesmetane upotrebe radio-spektra Bosne i Hercegovine.
2. Agencija usvaja Plan namjene radio-frekventnih obima, kojim se definišu radio-frekvencije ili radio-frekventni obimi namijenjeni za individualne radio-komunikacije i individualne grupe korisnika. Plan se objavljuje u odgovarajućem obliku.

Član 31.

Plan korištenja frekvencija

Agencija priprema Plan korištenja frekvencija na osnovu Plana namjene frekvencija. Plan korištenja frekvencija sadrži podjelu frekventnih obima na korištenje frekvencija i specifikacije za korištenje tih frekvencija. Plan se objavljuje u odgovarajućem obliku.

Član 32.

Korištenja radio-frekvencija

1. Korištenje radio-frekvencija podliježe odobrenju Agencije. Dodjela frekvencija biće nediskriminatorna u skladu sa planom korištenja frekvencija i zasnovana na objektivnim kriterijumima uspostavljenim od strane Agencije. Agencija odlučuje o zahtjevu u roku od šest sedmica, osim u slučaju da posebne okolnosti, kao što je nepotpunost dokumentacije, zahtijevaju duži period.
2. Agencija dodjeljuje frekvencije na korištenje ukoliko su:
 - a) predviđene za korištenje u Planu korištenja frekvencija;
 - b) raspoložive; i
 - c) kompatibilne sa drugim korištenjima frekvencija.
3. Agencija pravilom utvrđuje detaljne odredbe koje se odnose na korištenje frekvencija i dodjelu frekvencija, uključujući zahtjeve za dodjelu.

VIII - RADIO I TELEKOMUNIKACIONA TERMINALNA OPREMA

Član 33.

Radio i telekomunikaciona terminalna oprema

1. Radio i telekomunikaciona terminalna oprema mora da zadovoljava odredbe ovog zakona da bi se mogla slobodno nuditi na tržištu, slobodno prenositi i koristiti u Bosni i Hercegovini, pod uslovom da je ispravno instalisana i da se ispravno održava.
2. Odredbe ovog dijela zakona ne odnose se na:
 - a) radio-opremu samo za prijem, koja se namjerava koristiti isključivo za prijem zvuka i TV emitterskih usluga;
 - b) radio i telekomunikacionu terminalnu opremu koja je regulisana posebnim propisima i namijenjena je za upotrebu u civilnoj avijaciji upravljanju vazдушnim saobraćajem i u pomorskom transportu;
 - c) radio i telekomunikacionu terminalnu opremu koja se koristi isključivo za potrebe javne bezbjednosti i odbrane.
3. Pored slučajeva navedenih u stavu 2. ovog člana, ova glava se takođe ne odnosi na radio-opremu koju sastavljaju radio-amateri, sa izuzetkom opreme koja se slobodno prodaje na tržištu. Zbirka komponenata namijenjenih za sastavljanje od strane radio- amatera entuzijasta i fabrički proizvedene radio-opreme, koju radio-amateri prepravljaju i koriste, ne smatra se opremom koja se slobodno prodaje na tržištu.

Član 34.

Osnovni zahtjevi

1. Radio i telekomunikaciona terminalna oprema mora da ispunjava sljedeće osnovne zahtjeve:
 - a) zahtjeve o zaštiti zdravlja i bezbjednosti korisnika i bilo kojih drugih lica; i
 - b) zahtjeve koji se tiču elektromagnetske kompatibilnosti.
2. Radio-oprema ugrađuje se tako da efikasno koristi radio-frekvencijski spektar za zemaljske, svemirske i orbitalne radio-komunikacije i izbjegava štetne uticaje.
3. Smatraće se da je svaki uređaj koji ispunjava usklađene standarde Evropske unije u skladu sa st. 1. i 2. ovog člana.

Član 35.

Stavljanje u rad i pravo na priključenje

1. Svaki uređaj koji ispunjava osnovne zahtjeve iz člana 34. i deklarisan je u skladu sa važećim procedurama za procjenu koje su date u relevantnim evropskim direktivama i posjeduje CE oznaku usklađenosti može da se pustiti u rad u namijenjenu svrhu.
2. Svaki uređaj koji ne zadovoljava zahtjeve iz stava 1. ovog člana prolazi proceduru ocjene usklađenosti, koju sprovodi domaće tijelo za procjenu usklađenosti. Agencija, uz konsultacije sa Savjetom ministara, definiše način atestiranja opreme, kriterijume koje domaća verifikovana tijela moraju ispunjavati.
3. Nezavisno od stava 1. ovog člana, Agencija može ograničiti stavljanje u rad radio-opreme iz razloga koji se odnose na efektivnu i odgovarajuću upotrebu radio- spektra, izbjegavanje štetnih smetnji ili pitanja javnog zdravlja.
4. Operatori ne mogu odbiti da priključe telekomunikacionu terminalnu opremu na odgovarajuće interfejsne iz tehničkih razloga ukoliko oprema zadovoljava zahtjeve iz ovog zakona.

5. Ako radio i telekomunikaciona terminalna oprema, koja ispunjava zahtjeve iz ovog zakona, prouzrokuje ozbiljne štete na mreži, štetne radio-smetnje ili štete radu mreže, operator javne telekomunikacione mreže može biti ovlašten da odbije priključenje, da isključi takav uređaj ili da ga povuče iz upotrebe. Operator telekomunikacija odmah obavještava korisnika i Agenciju o takvim mjerama. Agencija je ovlaštena da potvrdi ili odbaci takve mjere.

6. Agencija je ovlaštena da preduzme sve mjere da bi sprečila priključak na javnu telekomunikacionu mrežu svakog uređaja koji ne ispunjava zahtjeve iz ovog zakona.

IX - REGULATORNA AGENCIJA ZA KOMUNIKACIJE

Član 36.

Agencija

1. Agencija je funkcionalno nezavisna i neprofitna institucija sa statusom pravnog lica prema zakonima Bosne i Hercegovine. Agencija obavlja svoje dužnosti u skladu sa ciljevima i regulatornim principima, koji su navedeni u čl. 3. i 4. ovog zakona, kao i u skladu sa sektorskim politikama Savjeta ministara. U obavljanju svojih dužnosti, Agencija djeluje u skladu sa principima objektivnosti, transparentnosti i nediskriminacije. Članovi tijela Agencije, njeni službenici i zaposleni djeluju u interesu Bosne i Hercegovine i njenih građana u cjelini.

2. Tijela Agencije su Savjet Agencije i generalni direktor čije su dužnosti nevedene u čl. 39. i 40. ovog zakona.

3. Ni Savjet ministara ni ministri kao ni neko drugo lice ni na koji način se ne miješaju u donošenje odluka Agencije u pojedinačnim slučajevima.

Član 37.

Dužnosti Agencije

1. Shodno odredbama ovog zakona, dužnosti Agencije su:

- a) proglašavanje pravila u oblasti emitovanja i telekomunikacija i obezbjeđenje njihovog poštivanja ;
- b) izdavanje dozvola emiterima i operatorima telekomunikacija u skladu sa odredbama ovog zakona i praćenje poštivanja uslova izdatih dozvola;
- c) planiranje, upravljanje, namjena i dodjela frekvencijskog spektra, praćenje njegovog korištenja kao i održavanje i objavljivanje plana korištenja frekvencijskog spektra za cijelu teritoriju Bosne i Hercegovine;
- d) postavljanje zahtjeva za objavljivanjem i dostavljanjem informacija, koje su potrebne za propisno vršenje regulatornih obaveza;
- e) primjena tehničkih standarda i standarda kvaliteta, da bi se npr. obezbijedila međusobna povezanost i funkcionalnost javnih telekomunikacionih mreža i usluga;
- f) utvrđivanje i održavanje sistema tehničkih naknada za izdavanje dozvola kako u oblasti emitovanja tako i u oblasti telekomunikacija;
- g) ostale dužnosti koje joj se dodijele u skladu sa ovim zakonom ili od strane Savjeta ministara.

Član 38.

Procedure za donošenje pravila Agencije

1. Prije donošenja pravila predviđenih ovim zakonom, Agencija:
 - a) objavljuje nacrt pravila;
 - b) omogućava najmanje 14 dana za podnošenje komentara; i
 - c) posvećuje dužnu pažnju svakom komentaru koji se tiče objavljenog nacrta pravila.
2. Pravila Agencije stupaju na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku BiH".

Član 39.

Savjet Agencije

1. Agencija ima Savjet, koji vodi Agenciju u pogledu strateških pitanja implementacije zakona, te vrši konsultacije sa generalnim direktorom i prima od njega izvještaje. Savjet Agencije usvaja kodeks rada i pravila za emitovanje i telekomunikacije. Osim toga, Savjet Agencije ima funkciju apelacionog tijela za odluke koje donosi generalni direktor.
2. Savjet Agencije se sastoji od sedam članova koje predlaže Savjet ministara, na osnovu liste kandidata koju je utvrdio Savjet Agencije, koja će sadržavati dvostruko više kandidata od raspoloživih mjesta, a imenuje ih Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine. Parlamentarna skupština prihvata ili odbacuje predložene kandidate u roku od 30 dana nakon podnošenja prijedloga. Ukoliko Parlamentarna skupština odbaci prijedlog, Savjet ministara predlaže drugo lice sa liste kandidata koju je utvrdio Savjet Agencije i podnosi taj prijedlog Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine. Članovi Savjeta Agencije imenuju se na osnovu svojih ličnih sposobnosti kao pojedinci koji imaju pravno, ekonomsko, tehničko ili drugo relevantno iskustvo i stručnjaci su u oblasti telekomunikacija, odnosno emitovanja, na period od četiri godine i mogu biti ponovo imenovani samo na još jedan mandat. Članovi biraju predsjedavajućeg i potpredsjedavajućeg iz svojih redova. Savjet Agencije sastaje se najmanje četiri puta godišnje. Generalni direktor podnosi izvještaj Savjetu Agencije o strateškim pitanjima implementacije. Generalni direktor prisustvuje svim sastancima Savjeta Agencije bez prava glasa.
3. Funkcioneri na zakonodavnim ili izvršnim funkcijama na svakom nivou vlasti, ili članovi tijela političkih partija ne mogu se kandidovati za članstvo u Savjet Agencije.
4. Članovi Savjeta Agencije moraju da prijave svaki interes koji imaju u odnosu na operatora telekomunikacija ili emitera i izuzimaju se u slučajevima koji predstavljaju sukob interesa.

Član 40.

Generalni direktor

1. Agencijom rukovodi generalni direktor koga predlaže Savjet Agencije, a potvrđuje Savjet ministara u roku od 30 dana nakon podnošenja prijedloga. Generalni direktor odgovoran je za sve regulatorne funkcije Agencije. Pored toga, generalni direktor odgovoran je za sve administrativne poslove Agencije, uključujući ali ne ograničavajući se na implementaciju ovog zakona i drugih relevantnih zakona, za sva kadrovska pitanja Agencije, kao i za uspostavljanje pravila o internim procedurama. Mandat generalnog direktora je četiri godine i može da bude ponovo imenovan samo na još jedan mandat.
2. Prijedlog za imenovanje generalnog direktora uslijediće nakon javnog konkursa koji se objavljuje u službenom glasniku sa rokom za podnošenje prijave od najmanje četiri sedmice. Prijavljeni kandidati moraju imati relevantno iskustvo u oblasti telekomunikacija, odnosno emitovanja i potvrđene rukovodne sposobnosti.
3. Funkcioneri na zakonodavnim ili izvršnim funkcijama na svakom nivou vlasti, ili članovi tijela političkih partija ne mogu se predložiti za generalnog direktora.
4. Generalni direktor nema nikakve finansijske odnose sa operatorom telekomunikacija ili emiterom.

Član 41.

Donošenje odluka Savjeta Agencije

Sve odluke Savjeta Agencije donose se konsenzusom kad god je to moguće. U slučaju da se ne može postići konsenzus, Savjet Agencije donosi odluku o tom pitanju prostom većinom glasova, pod uslovom da su prisutna najmanje četiri člana koja glasaju. U slučaju jednakog broja glasova, odlučujući glas daje predsjedavajući sastanka.

Član 42.

Smjenjivanje članova Savjeta Agencije i generalnog direktora

1. Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine ima isključivo ovlaštenje za smjenjivanje članova Savjeta Agencije prije isteka njihovog mandata. Savjet ministara ima isključivo ovlaštenje da smijeni generalnog direktora prije isteka njegovog mandata. Do ranijeg prestanka mandata može doći pod određenim okolnostima koje su utvrđene u daljem tekstu:

- a) u slučaju bolesti koja generalnog direktora ili članove Savjeta Agencije čini nesposobnim za obavljanje dužnosti;
 - b) u slučaju proglašenja krivim za krivično djelo koje se kažnjava zatvorom;
 - c) u slučaju da kod generalnog direktora ili člana Savjeta Agencije postoji sukob interesa, kako je definisano Etičkim kodeksom Agencije, uključujući i slučaj kada je član njegovog domaćinstva vlasnik, dioničar ili član odbora ili nadzornih odbora ili drugih relevantnih upravnih tijela, direktor ili predsjednik ili rukovodno lice bilo kojeg korisnika dozvole ili preduzeća koje saraduje sa bilo kojim korisnikom dozvole;
 - d) u slučaju ostavke;
 - e) u slučaju neispunjavanja dužnosti članova Savjeta Agencije što se odražava u neučestvovanju u radu tri ili više uzastopnih sastanaka; ili
 - f) u slučaju propusta generalnog direktora da izvršava svoje dužnosti shodno ovom zakonu, internim pravilima Agencije ili ugovoru o radu;
 - g) u slučaju kršenja Etičkog kodeksa Agencije.
2. Etički kodeks donosi Savjet Agencije.

Član 43.

Odredbe koje se odnose na osoblje Agencije

1. Osoblje Agencije, kako je to utvrđeno u stavu 2. ovog člana, su državni službenici u skladu sa Zakonom o državnoj službi u institucijama Bosne i Hercegovine (Zakon o državnoj službi), koji se primjenjuje osim u slučajevima predviđenim u sljedećim stavovima.

2. Agencija zapošljava službenike i zaposlenike koji su potrebni za efikasno vršenje njenih funkcija u skladu sa ovim zakonom. Agencija obezbjeđuje da se zapošljavanje vrši na osnovu profesionalnih kvalifikacija i sposobnosti. Umjesto prema Glavi II Zakona o državnoj službi, Savjet Agencije odlučuje koja mjesta spadaju pod odredbe Zakona o državnoj službi, kako je izmijenjeno ovim zakonom. To odlučivanje biće u skladu sa opštim principima Zakona o državnoj službi.

3. Ukoliko postoji upražnjeno radno mjesto u sklopu Agencije, Agencija može da u hitnim slučajevima imenuje zamjenu na privremenom osnovu dok Agencija za državnu službu ne završi propisanu proceduru zapošljavanja.

4. Savjet Agencije odlukom utvrđuje platnu osnovicu za obračun plata osoblja Agencije, različite platne kategorije, prema kojima će osoblje biti kategorisano, kao i svih dozvoljenih dodataka na platu. Prilikom utvrđivanja kategorija plata, Savjet Agencije uzima u obzir sposobnost i iskustvo neophodno za izvršavanje dužnosti, kao i cilj da se na dugoročnom planu usklade plate sa platnom osnovicom u državnoj službi institucija Bosne i Hercegovine. Stoga se odredbe Glave V Zakona o državnoj službi ne primjenjuju.

Član 44.

Finansijska pitanja

1. Bužet Agencije direktno se veže za sektorske politike Savjeta ministara. Generalni direktor podnosi Savjetu ministara Bosne i Hercegovine na odobrenje prijedlog bužeta za svaku fiskalnu godinu, koji prethodno usvaja Savjet Agencije. Dok Savjet ministara ne odobri ili izmijeni bužet, Agencija radi sa bužetom koji je usvojio Savjet Agencije. Agencija se finansira iz sljedećih izvora:

- a) redovne tehničke naknade za dozvole za regulisanje i nadzor operatora telekomunikacija i emitera; i
- b) bespovratnih zajmova ili donacija koje Agencija primi, pod uslovom da su u skladu sa opštim principima zakona. Kada su bespovratni zajmovi ili donacije dati za izvršavanje konkretnih zadataka ili projekata u javnom interesu, oni se evidentiraju odvojeno u odobrenom bužetu i ne uključuju se u njega.

2. Sredstva koja primi Agencija koriste se u skladu sa bužetom Agencije, po nalogu generalnog direktora.

3. Novčane kazne koje naplati Agencija u ostvarivanju svog prava da primjeni izvršne mjere, kao i doprinosi fakturisani prema nalogu Savjeta ministara doznačavaju se Savjetu ministara u cilju njihovog uključivanja u bužet institucija Bosne i Hercegovine.

4. Raspolaganje sredstvima Agencije podliježe reviziji koju vrši glavna institucija za reviziju, a pored toga i nezavisni revizor vrši reviziju svake godine.

5. Agencija priprema godišnji izvještaj o finansijama i aktivnostima i podnosi ga Savjetu ministara. Savjet ministara razmatra godišnji izvještaj Agencije i objavljuje ga najkasnije četiri mjeseca po završetku fiskalne godine.

- PROCESNE ODREDBE

Član 45.

Tužbe

Bez obzira na nadležnost redovnih sudova, korisnici ili zainteresovane strane mogu Agenciji dostavljati tužbe, naročito one koje se odnose na kvalitet usluga, a koje nisu na zadovoljavajući način riješene sa operatorom telekomunikacija. Agencija nastoji riješiti tužbe u razumnom roku. Sve zainteresovane strane saraduju u ovom postupku, te podnose Agenciji sve podatke i dokumentaciju neophodnu za procjenu situacije. Agencija može da precizira vrste tužbi koje će rješavati i metod koji će koristiti.

Član 46.

Izvršne mjere

1. U cilju obezbjeđenja poštivanja kodeksa rada i pravila, Agencija ima izvršna ovlaštenja u skladu sa evropskom regulatornom praksom.

2. U slučaju da neka telekomunikaciona ili emitterska mreža radi bez dozvole ili pruža usluge bez dozvole, Agencija je ovlaštena da preduzme sve potrebne korake u cilju obustave takvog rada.
3. Agencija je ovlaštena da primjenjuje izvršne mjere srazmjerno prekršajima kako slijedi:
 - a) usmena ili pismena upozorenja;
 - b) inspekcijski pregled sredstava za koje je izdata dozvola;
 - c) konkretan zahtjev za preduzimanje određene radnje ili obustavu, koji se mora ispoštovati u okviru zadatog roka;
 - d) iznos određene novčane kazne ne smije biti veći od 150.000 KM u slučaju namjerne povrede ili povrede iz nehata pojedinih odredbi zakona ili uslova koji se navode u izdatoj dozvoli ili kodeksima rada i pravilima Agencije. Iznos izrečene novčane kazne srazmjeran je težini prekršaja i tamo gdje je primjenjivo, bruto finansijskom prihodu ostvarenom na osnovu prekršaja. U slučaju da se povrede ponove, izrečena novčana kazna ne smije biti veća od 300.000 KM. Agencija izrađuje pregled povreda i odgovarajućih kazni, koji usvaja Savjet ministara;
 - e) naredba za obustavu emitovanja ili pružanja javnih telekomunikacionih usluga na period ne duži od tri mjeseca;
 - f) oduzimanje dozvole.
4. Na zahtjev Agencije, sve institucije za implementaciju zakona u Bosni i Hercegovini pružaju pomoć u izvršenju odluka Agencije.

Član 47.

Žalbe

1. Pri odlučivanju o žalbama protiv odluka generalnog direktora, Savjet Agencije radi prema Zakonu o upravnom postupku Bosne i Hercegovine i u cjelini preispituje odluke protiv kojih je podnesena žalba.
2. Žalba protiv odluke generalnog direktora ne odgađa izvršenje.
3. Odluke Savjeta Agencije su konačne i obavezujuće u upravnom postupku. Sudsko preispitivanje odluke može se pokrenuti pred Sudom Bosne i Hercegovine.

ŽI - PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 48.

Kontinuitet

Pravila Agencije, koja su donesena prije stupanja na snagu ovog zakona, ostaju na snazi i važeća.

Član 49.

Prelazni mandat Odbora za implementaciju

1. Osim Savjeta Agencije i generalnog direktora, Agencija ima i Odbor za implementaciju do 31. decembra 2004. godine, kada Odbor za implementaciju prestaje postojati kao tijelo Agencije, a njegova uloga i funkcije od tog trenutka obavljaju se unutar ovlaštenja generalnog direktora. Odbor za implementaciju ima šest članova.

2. Odbor za implementaciju ovlašten je da rješava sve predmete koji se tiču povreda uslova za izdavanje dozvola i pravila koje je donijela Agencija, kao i da donese odluku o odgovarajućim pravnim lijekovima i sankcijama. Protiv tih odluka može se podnijeti žalba Savjetu Agencije koje postupa u skladu sa stavom 1. člana 47. ovog zakona. Žalba protiv odluke Odbora za implementaciju ne odgađa izvršenje.
3. Sve odluke Odbora za implementaciju donose se konsenzusom kad god je to moguće. U slučaju da se ne može postići konsenzus, Odbor za implementaciju donosi odluku o tom pitanju prostom većinom glasova, pod uslovom da su prisutna najmanje četiri člana koja glasaju. U slučaju jednakog broja glasova, odlučujući glas daje predsjedavajući sastanka.
4. Članovi Odbora za implementaciju moraju prijaviti svaki interes koji imaju u odnosu na operatora telekomunikacija ili emitera i izuzimaju se u slučajevima koji predstavljaju sukob interesa.

Član 50.

Stupanje na snagu i objavljivanje

1. Ovaj zakon stupa na snagu osam dana nakon objavljivanja u "Službenom glasniku BiH". Ovaj zakon objavljuje se i u "Službenim novinama Federacije BiH" i "Službenom glasniku Republike Srpske".
2. Ovaj zakon u potpunosti zamjenjuje Zakon o telekomunikacijama Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 10/99 od 29. juna 1999).

PS BiH broj 82/03
2. septembra 2003. godine
Sarajevo

Predsjedavajući
Predstavničkog doma
Parlamentarne skupštine BiH
Šefik Žaferović, s. r.
